

Svisa Esperanto-Societo

informas

jaro 2002 numero 4-a: septembro / oktobro
kun informoj pri renkontoj ekde la 15-a de septembro

Prezidanto Renato CORSETTI malavare ĉokoladumita
far la gelernantoj de la lernejo La Granda Ursino.

Kopio de Foto Galley aperinta en L'Impartial

Rememorigilo

SES informas

Redakcio:

Claude GACOND, Poŝtfolio 5031,
CH-2305 La Chaux-de-Fonds 5

Retpoŝto: claud.gacond@ne.ch &
gacond@bluewin.ch

☎ ĉe CDELI: 032 967 68 55,
hejme: 032 926 52 32

Fakso: ĉe CDELI: 032 967 68 29;
indiki: por Claude GACOND

Redaktaj kunlaborantoj:

Nancy FONTANNAZ, Andy KÜNZLI,
Richard SCHNELLER.

SES informas

Redaktaj datlimoj

por la venontaj numeroj

2002-5: novembro-decembro: oktobre
15. Por informoj ekde la 15-a de novembro.

2003-1: januaro-februaro: decembre 15.
Por informoj ekde la 15-a de januaro.

Antaŭdankon al la estroj de la lokaj kaj
fakaj societoj pro la atenta konsidero,
kiun ili alportos al la koncernaj datoj
por la planado de sia aktiveco.

SES-estraro

Bruno GRAF, prezidanto, Jurastrasse 23,
3063 Ittigen/Bern. ☎: 031 921 44 59. Ret-
poŝto: bgraf.o@bluewin.ch.

Dietrich WEIDMANN, vicprezidanto, PF 301,
8034 Zürich. ☎: 01 251 50 25. Retpoŝto:
info@esperanto.ch.

Nicole MARGOT, sekretario, Chemin des
Lys 4, 1010 Lausanne. ☎: 021 653 14 67.

Retpoŝto: nmar@educrissier.ch.

Elisabeth LAUPER, kasisto, Chapeau Rablé
42, 2300 La Chaux-de-Fonds. ☎: 032 914
39 34.

Retpoŝto: elilauper@bluewin.ch.

Chiara FABBRI, peranto itallingva kaj junul-
ara, Sägenstrasse 8, 7000 Chur. Retpoŝto:
chiara-fp@bluewin.ch.

Poŝta ĉekokonto

17-581908-4

Svisa Esperanto-Societo
2300 La Chaux-de-Fonds

Anoncoj

Paĝo	Neesperantistoj & komercaj	Esperantistoj & nekomercaj
1/8	CHF 40	CHF 20
¼	CHF 70	CHF 35
½	CHF 110	CHF 55
1/1	CHF 180	CHF 90

Svisa kalendaro

Septembre

- 17: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
19: Luzern: LES-kunveno.
21: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.
26: Basel: ESB-kunveno.
28-29: Bellinzona: KCE: Monatfino.

Oktobre

- 01: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
01: Genève: La Stelo: kunveno.
01: Zürich: ESZ-informstando.
02: Wil: EKW-kunveno.
08: Zürich: ESZ-kunveno.
17: Luzern: LES-kunveno.
19: Bern: SES: Kunveno aktivuloj.
22: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
23: Basel: ESB: informvespero.

Novembre

- 02-03: Rheineck: Kunveno Sunhejmo.
05: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
05: Genève: La Stelo: kunveno.
06: Wil: EKW-kunveno.
12: Zürich: ESZ-kunveno.
16: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.
16-17: Basel: JES: Jar-kunveno.
19: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
21: Luzern: LES-kunveno.

Decembre

- 03: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrodo.
03: Genève: La Stelo: kunveno.
04: Luzern: LES-kunveno.
04: Wil: EKW-kunveno.
07: Basel: ESB: Zamenhofa Festo.
14-15: Zürich: ESZ: Zamenhofa Festo.
17: Chaux-de-Fonds: CDELI: Zamenhofa Festo.

27 - **Januare 03**: Borken (DE) 19-a Internacia Festivalo.

2003-Januare

- 07: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.
11: Zürich: ESZ-kunveno.
16: Luzern: LES-kunveno.
18: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.
21: Chaux-de-Fonds: CDELI: Studrondo.

Februare

- 15: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.

Marte

- 04: Genève: La Stelo: kunveno.
15: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.

Maje

- 17: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.
29-junio 01: Zürich: Ĉielira Renkonto: Centjara Jubileo Esperanta-Bahaisma.

Junie

- 21: Chaux-de-Fonds: CDELI: Didaktika sabato.

Aŭguste

- 12-19: La Chaux-de-Fonds: 76-a SAT-Kongreso.

Septembre

05-14: Jubilea Kongreso pri la centjariĝo de SES kaj de la esperantiĝo de Edmond Privat kaj Hector Hodler, inaŭgura kunveno en Genève kaj ferma kunveno en La Chaux-de-Fonds, migrado en historie signifaj lokoj.

-oOo-

Vivo de SES

Aliĝu al tiuj tri gravaj renkontiĝoj:

Ni listigas la 3 sekvajn sabatajn renkontojn pro ties tutsvisa graveco, kun la espero, ke multaj SES-anoj, esperanto-lernantoj kaj praktikantoj ilin vizitos.

La unua kaj tria kunvenoj pro sia didaktika karaktero ĉefe altiros studemulojn kaj instruantojn, kaj la dua interesos aktivemulojn kaj reprezentantojn espereble el ĉiuj esperanto-grupoj.

La tri aranĝoj ebligos aktive praktiki esperanton.

Sabaton 21-an de septembro: Didaktika Studsabato ĉe CDELI en La Chaux-de-Fonds. Informoj sur paĝoj 9-10-aj.

Sabaton 19-an de oktobro: Kunveno de aktivuloj en Bern. Informoj sur la paĝoj 7-8-aj.

Sabaton 16-an de novembro: Didaktika Studsabato paralele al Asembleo de "Association suisse des éducateurs à la paix" ĉe CDELI en La Chaux-de-Fonds. Informoj sur paĝoj 9-10-aj.

Donacoj

Elisabeth LAUPER, la sindonema kassistino de SES, estas nuntempe translokiĝanta en La Chaux-de-Fonds mem al nova hejmo. Pro tio necese paneas parton de ŝia poresperanta aktiveco. Tial ŝi listigos la ricevitajn donacojn nur por aperigo en nia venonta bulteno.

Nome de SES ni esprimas al ŝi nian dankemon pro ŝia efika laboro kaj niajn bondezirojn por ŝia instaliĝo en nova domo.

Claude GACOND.

Tre sukcesa renkonto kun Renato Corsetti

Rolo de esperanto-klaso

Dum tritaga restado en Svislando Renato CORSETTI renkontiĝis ne nur kun plenkreskuloj. Kiel montras foto aperinta akompane al detala artikolo en la gazeto *L'Impartial* la lundon 17-an de junio, kiun ni reproduktis, lin akceptis esperanto-klaso de la lernejo "La Grande Ourse" (Granda Ursino) en la Salono Charles HUMBERT de la Biblioteko de la Urbo La Chaux-de-Fonds. Ĉeestis vasta publiko de pli ol 60 personoj.

Tiuj infanoj interrete intervjuis la prezidanton de UEA antaŭ lia veno en Svislandon kaj atente trastudis liajn respondojn. Kaj sub formo de spektaklo humurplena ili rediris siajn demandojn ĉifoje al knabo, kiu per sia ĉapelo personigis la UEA-prezidanton, malkovrigante la personecon kaj gustojn de Renato CORSETTI al la interesata publiko. Kaj estas ĉar la UEA-prezidanto esprimis sian antaŭplezuron viziti la landon de ĉokolado kaj paŝtejoj, ke ili plenigis liajn manojn de plej diversaj ĉokoladaĵoj fine de sia prezento sub la aŭplaŭda konsento de la ĉeestantoj. Ĉiuj admiris la oratoran talenton de la ĉef-aktoro, kiu estis parkerinta ĉiujn respondojn de la UEA-prezidanto kaj ilin deklamis en harmonia lingvo bone komprenebla.

Sian spektaklon la geknaboj inaŭguris per kantoj sub la gvido de Olivier TZAUT kaj poste sekvis prezento de la mallonga, sed aktiva kaj utila vivo de Hector HODLER, la fondinto de UEA. Per retroprojekcio de fotoj kaj de pentraĵoj de lia patro Ferdinand HODLER, ili vidigis lin kiel dikan bebon en la brakoj de lia patrino Augustine DUPIN, kaj poste kiel knabeton kaŭrantan antaŭ protektemaj anĝeloj, kiel knabon revenantan de promenado, kiel junulon pozantan nude en la ateliero de la patro. Kaj oni povis admiri pentraĵojn, kiujn la patro faris antaŭ liaj okuloj. Tio estis pri-pensiga biografia prezento viglita de la komentarioj de ĉiuj gelernantoj en esperanto perfekte elparolata.

Aperitivaj diskutoj

Dum la aperitivo, kiu sekvis tiun en-kondukan spektaklon, pluraj gepatroj venis esprimi sian admiron pri la belsoneco de esperanto kaj sian fieron pri la parol-lertereco de sia filo aŭ filino. Tia kontakto estas tucerte utila, kiam esperanto estas intruata en lernejo. Al la gepatroj de la lernantoj ĝi ebligas unuan kontakton kun la esperanto-publiko, al la infanoj ĝi donas ideon pri la vivanteco de la lingvo, kaj la esperantistaron mem ĝi konsciigas, ke

apogo devas nepre esti alportata al la lernejoj, kie esperanto instruatas.

Renkonto kun la klasanoj

La antaŭan tagon Renato CORSETTI estis vizitinta la lernejon La Grande Ourse komence de la vendreda posttagmezo. Tiam dum tuta horo la gelnantoj respondis al liaj demandoj pri la vivo kaj laboro en sia lernejo. Tiu ĉi intervjuo kontakto demonstris ilian aktivan regadon de la lingvo. Tio estis tute certe finjara ekzameno tre pozitiva kaj kuraĝiga por la instruistinoj Véra ZASLAWSKI kaj Anke BROUWER, kiuj meritas laŭdon.

Pripensigaj prelegoj

Post la aperitiva paŭzo la gelnantoj kaj ties gepatroj forlasis la salonon kaj trideko da esperantistoj, kiuj reale reprezentis ĉiujn esperanto-organizaĵojn de Svislando, povis ĝui pri la tri interesaj prelegoj de la UEA-prezidanto, kiuj ĉiufoje konkludiĝis per diskuta momento. Renato CORSETTI interese montris, kiel kontrasta estas la esperanto-vivo en la diversaj regionoj de la mondo. Li komprenigis, kiom malfacilas kunordigi la esperanto-vivon en mondo dividita de ekonomiaj kurtenoj. Ne nur la distancoj disigas la esperantistojn, sed ankaŭ la giganta malsimileco de la monrimedoj je dispono de la societoj ĉiam malriĉaj, eĉ en la ekonomie privilegiitaj landoj. Renato CORSETTI komprenigis, kiel realismaj restas la ideoj de ZAMENHOF pri la intergentaj rilatoj. Ili restis same validaj en la hodiaŭa nova jarcento, kiel en la komenco de la dudeka. La kampanjo

Lingvaj Homaj Rajtoj de UEA ĝuste provas reaktualigi la lukton entreprenitan de ZAMENHOF cele al pli justa kaj demokrata vivo interlingva.

La preleganto lasis tre pozitivan impreson al la partoprenantoj, kiuj forlasis La Chaux-de-Fonds kun espero, ke simila aranĝo povos reokazi eble pli longe, ol dum nura sabato.

Utilaj kontaktoj

Tre densa estis la kunsida programo de Renato CORSETTI jam la tutan vendredan tagon. La matenon, post vizito de CDELI kaj de la Biblioteko de la Urbo La Chaux-de-Fonds, okazis prepar-diskutoj pri la venont-jara festado de la cent-jara jubileo de SES kaj de la esperantiĝo de Edmond PRIVAT kaj Hector Hodler, la fondintoj de UEA. Tiu jubileo ne nur estos tiu de SES, sed ankaŭ iom tiu de UEA mem. Montriĝis, ke la jaro 2003 ankaŭ markos aliajn jubileojn, kiel ekzemple la 50-an jaron de la esperantiĝo de Claude GACOND, la 40-an jaron de la stariĝo de la esperanto-fako en la Biblioteko de la Urbo La Chaux-de-Fonds kaj la 20-an jaron de la lernejo La Grande Ourse. Tiujn faktojn SES pretiĝas festi kun digno sub la aŭspicio de UEA kaj aliaj institucioj kaj per la eldono de *Enciklopedio de Esperanto kaj Interlingvistiko en Svislando*, kiun redaktas Andy KÜNZLI.

Apogo de la biblioteko

Jacques-André HUMAIR, la direktoro de la Biblioteko, ricevante la prezidantojn Renato CORSETTI kaj Bruno GRAF, havis la okazon esprimi sian aktivan apogon al la projekto de

enciklopedio. Li komprenigis, ke nome de la Biblioteko li helpos al Claude GACOND por la akiro de la necesaj financaj rimedoj cele al la realigo de la eldonprojekto.

Post sia vizito de La Grande-Ourse, Renato CORSETTI ankaŭ vizitis KCE-n gvidata de ties prezidantino Sonja BRUN. Sekvis vespermanĝo en la vilaĝo La Sagne kun Mireille GROSJEAN, Bruno GRAF kaj Claude

GACOND, dediĉita al diskutoj pri la rilatoj de UEA, ILEI kaj SES kun UNO, UNESCO kaj aliaj mond-organizaĵoj.

Ni ne dubas, ke tiu vizito de Renato CORSETTI en Svislando kontribuos al la firmigo kaj intensivigo de la rilatoj inter UEA, SES kaj CDELI.

Claude GACOND.

-oOo-

Kunveno de aktivuloj

sabate 19-an de oktobro 2002, 12h00 – 16h30

Bern, konferencejo Galaxy Effingerstrasse 20

La estraro de SES invitas la funkciulojn de lokaj kaj fakaj grupoj kaj ĉiujn aktivulojn al **renkontiĝo kun Andreas EMMERICH**, prezidanto de Germana Esperanto-Asocio.

Ni intervjuos lin, diskutante pri interesaj demandoj kaj problemoj de nia movado. Necesas alfronti la ĉie spertatan malfacilecon disvastigi esperanton kaj trovi eblojn. Kiel procedi kaj mobilizi homojn dum la angla invadas ĉion?

Kiu estas Andreas EMMERICH kaj kion li celas?

Andreas EMMERICH naskiĝis en 1965 kaj esperantiĝis en 1980. Li studis ekonomikon kaj posedas propran entreprenon, kiu ofertas kromlecionojn por lernantoj. Dum la 80-aj jaroj li aktivis en la Esperanto-Grupo de Darmstadt kaj prezidis ĝin dum kelkaj

jaroj. Poste li translokiĝis kaj fondis la Esperanto-Klubon Odenwald. Li studis lastatempe interlingvistikon ĉe doktorino Ilona KOUTNY en Poznan.

Andreas EMMERICH reprezentas la junan generacion, kiu pledas por aktualigita strategio en la disvastigo de esperanto. Li emfazas, ke ni ne plu vivas en la idealisma epoko kaj ke ni konvinku per utilismaj ideoj. Nia gasto opinias, ke la homoj lernos esperanton, se ili konstatos, ke esperanto donas ian utilon pli grandan, ol la peno ĝin lerni. Grava atuto laŭ li estas la specifa esperanto-kulturo.

La konferencejo atingeblas piede en 10 minutoj de la stacidomo. Uzu la elir-egon Christoffel, de Loeb al Bubenbergrplatz, Hirschengraben, Effingerstrasse. Aŭtejo en City West, sektoroj ruĝa kaj verda; elveturu de la aŭtoŝoseo ĉe Forsthaus/Insel, tra Laupenstrasse 2

km, dekstren Seilerstrasse, dekstren Effingerstrasse, dekstren Belpstrasse.

La kunveno komenciĝos per komuna tagmanĝo laŭ persona elekto (15 – 20 fr.). Ĝi helpas interkonatiĝi kaj amikiĝi. **Bonvolu antaŭanonci vian partoprenon al la prezidanto: Bruno GRAF, Jurastrasse 23, 3063 Ittigen, tel. 031 921 44 59, rete: bgraf.o@bluewin.ch.** Antaŭdankon.

Bruno GRAF, prezidanto de SES.

Al pli vasta komunumo

UEA pledas por pli vasta komunumo. La alvoko necesas, ĉar la membronombroj estas falantaj. Nur parto de la esperantianoj estas organizitaj, membras aŭ kunlaboras en klubo aŭ asocio. Tamen mi miris, ke pli ol 100 el niaj membroj estas ankaŭ membroj de UEA, vere rimarkinda fakto.

En cirkulero al landaj asocioj UEA emfazas, kial finfine oni aliĝu al loka klubo, landa asocio, Universala Esperanto-Asocio.

„La Esperanto-asocioj je ĉiuj niveloj laboras por pli bona mondo, por mondo sen lingva kaj kultura diskriminacio, unuvorte ili laboras por „lingva demokratio“. Aliĝante al loka, nacia aŭ tutmonda asocioj, vi estos parto de tiu movado, kiu de

pli ol unu jarcento laboras por homaj lingvaj rajtoj kaj provas konvinki la mondon, ke ankaŭ en la lingva-kultura kampo justeco valoras pli ol forto.“

Ankaŭ se vi ne ligas esperanton kun kulturpolitika celo kaj konsideras ĝin kiel hobion kaj amatoraĵon, vi profitos multe pli, se vi apartenas al organizita grupo. Vi estos pli bone informataj, motivitaj kaj ĉirkaŭitaj. Do aligu konatojn al loka grupo aŭ SES aŭ UEA. Ili ne konkuras sin, sed kompletigas unu la alian.

Ankaŭ SES pledas por pli vasta komunumo en nia lando per nova varbletero. Supozeble duono de la esperantianoj ne apartenas al SES. Ni estus duoble pli fortaj, se ĉiuj esperanti-anoj aliĝus al nia societo, kiu reprezentas niajn interesojn sur nacia tavolo, per informado de interesatoj kaj de la gazetaro, per kontaktoj kun naciaj instancoj, per prezento de moderna bildo pri esperanto.

La prezidanto: Bruno GRAF.

-oOo-

Tutsvisa aktiveco

CDELI

Centro de Dokumentado kaj
Esploro pri la Lingvo Internacia
Biblioteko de la Urbo
Progrès 33, 2305 La Chaux-de-Fonds
☎ 032 967 68 55.

Fakso: 032 967 68 29, indiki: por CDELI.

Retadresoj: CDELI.VCH@ne.ch

martine.schneller@ne.ch

claudie.gacond@ne.ch

nancy.fontannaz@ne.ch

Studsabatoj didaktikaj ĉe CDELI

Sub la gvido de Claude GACOND kaj Nancy FONTANNAZ didaktikaj stud-sabatoj okazantaj preskaŭ ĉiumonate ĉe CDELI alportas utilan helpon al la lernantoj kaj instruantoj de esperanto. Tial ilia frekventado estas konsilinda al ĉiuj studemuloj. Kiu volas progresi en la praktiko de esperanto, tiu rezervu la sekvajn sabatojn:

21-an de Septembro

16-an de novembro

18-an de januaro 2003

15-an de januaro

15-an de februaro

15-an de marto

17-an de majo

21-an de junio

Por minimuma kovro de la elspezoj estas petata partoprenkotizo de F 10.- Senpage por JES-anoj.

Aliĝo

Por faciligi la organizon de la aranĝo la partoprenontoj bonvolu ĉiam rete, telefone aŭ letere anonci sian aliĝon al Claude GACOND.

Rete: gacond@bluewin.ch

Poŝte: Esperanto, CP 5031, 2305 La Chaux-de-Fonds 5.

Telefona: 032 926 52 32 (hejme vespere post la 20h00) aŭ 032 967 68 55 (CDELI matene).

Horaro

9h00: Malfermo de la CDELI-salono: eblo aĉeti brokantajn kaj novajn librojn.

10h30: Oficiala malfermo kaj formiĝo de la stud-grupoj. Generale la laboro disvolviĝas en la CDELI-salono kaj en la biblioteka freska salono Charles HUMBERT.

10h45: 1-a stud-periodo.

11h30: Kafuma paŭzo.

11h45: 2-a stud-periodo.

12h30: Kuna iro al la najbara italeca restoracio Ital'Panini, Serre 25, por la komuna tagmanĝo.

14h30: 3-a stud-periodo.

15h15: Teuma paŭzo.

15h30: 4-a stud-periodo.

16h15: Konkludo de la renkonto en la CDELI-salono, kie eblas resti por teumi, babili, akiri librojn ĝis la propra forirmomento.

17h00: Oficiala fermo.

Enirejo al la CDELI salono

3-a pordo nord-orienta de la Biblioteka Domo, kiu estas ŝlosita sabate. Alvenantoj premu la sonorilan butonon, kiu troviĝas maldekstre de tiu pordo, kaj iu tuj venos.

Por atingi la bibliotekon

El la stacidomo:

La biblioteko situas ĉe la strato Progrès N° 33. El la stacidomo ĝi atingeblas per la buslinio 4, direkto "Hôpital". Bileto akirebla en la buso mem. Petu la haltejon "Bibliothèque".

Aŭtomobile:

Aŭtomobilantoj ne parku sian veturilon en la biblioteka korto, sed en la najbaraj stratoj. Ekde la urba enirejo videblas indikiloj konduke al la biblioteko.

La kunvenon de la 16-a de novembro karakterizos la parto-

preno de "Association suisse des éducateurs à la paix = ASEPAIX", kiu dum la mateno kun Mireille GROSJEAN organizos unue sian Ĝeneralan Asembleon en la Salono Charles HUMBERT, kaj poste ĉeestos francingvan paroladon de Claude GACOND, kiu estos ankaŭ proponata al ĉiuj esperantostudentoj komprenantaj la francan. Detalaj informoj aperos en la venonta numero de *SES informas*.

Do ILEI-anoj kaj esperantistoj nepre partoprenu tiun renkontiĝon de la 16-a de novembro, kiu kunvenigos samtempe malsamajn grupojn:

Tiu de la ne-esperantistaj edukistoj, anoj de ASEPAIX, kies vicprezidanto estas Mireille GROSJEAN (Schwiezerische Vereinigung für pädagogische Friedensarbeit). Dum la komuna manĝo kaj la posttagmezo ili tiel konatiĝos kun esperanto per kontakto kun **la partoprenantoj al la didaktika stud-sabato.**

Espereble la **membroj de Svisa ILEI-Sekcio** ĉeestos tiun renkonton kun aliaj pedagogoj el tuta Svislando.

La organizantoj: Mireille GROSJEAN kaj Claude GACOND.

CDELI lasttempe danke ricevis kaj katalogis la jenajn verkojn :

Aŭtoro(j)	Titolo	Donaco de	Numero
Vatré, Henri	Neologisma glosaro	Claude Gacond	1 ekz

Perrenoud, William		IALA. Procès-verbaux 1930	Claude Gacond	1 ekz.
Diego, Fernando de		Paco	Claude Gacond	1 ekz.
Uibo, Enn		Eriko	Claude Gacond	1 ekz.
Università (Milano)	IULM	Catalogo di esperanto	KCE	1 ekz.
Università (Milano)	IULM	Catalogo di esperanto	Andrea Montagner	4 ekz.
Baghy, Julio		Migranta plumo (bindita)	Marguerite Jaccard	1 ekz.
Privat, Edmond		Vivo de Zamenhof	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Berveling, Gerrit		Kanto pri minotaŭro	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Karen, Jifí		Kantoj de vaganto...	Urszula Adamska	1 ekz.
Phillipson, Robert		Internaciaj lingvoj kaj internaciaj ...	UEA	1 ekz.
Valton, Arvo		En fremda urbo	Eevi Lobjakas	2 ekz.
Ju, Zi		Hejmoj de birdoj	Eevi Lobjakas	1 ekz.
Beekman, Vladimir		Noktaj aviadistoj	Eevi Lobjakas	2 ekz.
Tammsaare, A. H.		La majstro de Kõrboja	Lobjakas+Lavanchy	1 ekz.
Adamson, Hendrik		Vesperkanto	Eevi Lobjakas	1 ekz.
Liiv, Juhan		Al abelujo ĝi flugas	Lobjakas+Lavanchy	1 ekz.
Vaarandi, Debora		Ventolume	Eevi Lobjakas	1 ekz.
Schempp, Paul		Iom pri kaj de J. C. Blumhardt	Adolf Burkhardt	1 ekz.
Bergengruen, Werner		La templo	Adolf Burkhardt	1 ekz.
Burkhardt, Adolf		Tero kaj Ĉielo : kantu	Adolf Burkhardt	1 ekz.
Burkhardt, Adolf		Pli ol kvinkej tradukoj...	Adolf Burkhardt	1 ekz.
Schiffer, Josef		Mein Schlüsselloch : Esperanto	Adolf Burkhardt	1 ekz.
		10 neue Lieder = 10 novaj kantoj	Adolf Burkhardt	1 ekz.
Bornhöhe, Eduard		Venĝanto	Eevi Lobjakas	2 ekz.
Brüschweiler, Jura		Ferdinand Hodler Fotoalbum	Claude Gacond	1 ekz.
		Ferdinand Hodler	Claude Gacond	1 ekz.
Urbonas, Aloyzas		Por la homo	Eevi Lobjakas	1 ekz.
Nederland, Ole		Tom kaj Tina (+ konsiloj)	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
K. Salustio Krispo		La konspiro de Katilino	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Berveling, Gerrit		Tri 'stas tro	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Lyngbirk, Jytte		Kit vivas	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Poŝatlaso de la mondo	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Benczik, Vilmos (Red.)		Lingva arto	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Meze de Eŭropo (+aliaj broŝ.)	J.-J. Lavanchy	2 ekz.
Esperantista Klubo Kolin		Kolin	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Ekspozicio de infanpenetraĵoj	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Ĝanfranko		Kontakto	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Pazarĝik invitas vin !	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Pardubice	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Japanaj noveloj	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		Saluton, Amiko !	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Hujucz		La idealo kaj la realo de int. lingvo	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Becruč, Petr		Sileziaj kantoj	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
		La deka kongreso de la k.partio	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Sonnabend, Helmut		Esperanto : lerneja eksp.	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Ŝcerbak, Jurij		Ĉernobil	J.-J. Lavanchy	1 ekz.

Strong, Anna Louise	Leteroj el Ĉinio	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Hromada, Rudolf	Intima triptiko	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Selimović, Meša	La derviŝo kaj la morto	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Doko	Rakontoj de nia prapatroj	J.-J. Lavanchy	1 ekz.
Baghy, Julio	Dancu, marionetoj ! (bindita)	Marguerite Jaccard	1 ekz.
Baghy, Julio	Viktimoj (bindita)	Marguerite Jaccard	1 ekz.

Ni memorigas, ke :

1. unua ekzemplero ne povas eliri el la biblioteko
2. dua ekzemplero povas eliri en kelkaj kazoj
3. tria ekzemplero povas eliri laŭ la kutimaj eblecoj

Nome de CDELI la bibliotekistino Martine SCHNELLER kaj la arkivisto Claude GACOND esprimas sian dankemon al ĉiuj donacintoj kaj donacantoj ! (Pliaj ricevitaj titoloj aperos en venonta raporto). Estas inde rememorigi, ke CDELI ne disponas pri aĉet-buĝeto. Do ĉio, kion ĝi posedas, rezultas al la malavareco de donacintoj. Neniam forĵetu rubujen librojn, revu-numerojn aŭ aliajn dokumentojn en rilato kun esperanto aŭ interlingvistiko. Ili ĉiam estas bonvenaj ĉe CDELI. Kiam ili estas duoblaĵoj, tiam ili riĉigas la brokantan kaj interŝanĝan libro-servon, kies utileco estas gravega por la esperanto-bibliotekoj, kolektemuloj kaj ĉiuj serĉantoj de elĉerpitaj libroj aŭ revu-kolektoj.

ILEI

Svisa Sekcio

Mireille GROSJEAN
CP, 2416 Les Brenets.
mireille.grosjean@rpn.ch

Prigazetara informado

En kunlaboro kun SES sub la titolo "*L'espéranto vit*" Mireille GROSJEAN dissendis al la romanda gazetaro duan dokumentaron, kiu raportas pri la Universala Kongreso okazinta en Fortaleza en Brazilo kaj prezentas la esperanto-verkiston Claude PIRON.

Kopio de tiu informado troviĝas en la koverto akompane al *SES informas*. Fotokopie diskonigu ĝin al franclingvaj konatoj.

JES

Junularo Esperantista Svislanda
Jeunesse Espérantiste Suisse
Junge Esperantisten der Schweiz
Gioventù Esperantista Svizzera
Giuventega Esperantista Sviszer
c/o Vera POCHANKE
Zurlindenstrasse 110, 8003 Zürich
Telefon-numeroj:
hejma: +41.(0)1.451.16.51
oficeja: +41.(0)1.255.25.37
veronika_p@hotmail.com

La Ĝenerala jarkunveno de JES okazos la 16-17-ajn de novembro en Basel.

KCE

Kultura Centro Esperantista
Strato Postiers 27, Poŝtfolio 311
2301 La Chaux-de-Fonds.
☎ kaj fakso: (032) 926 74 07.
kce.esperanto@bluewin.ch

Kunveno

Septembre 28-29: En Tiĉino: Tagoj
pri Edmond PRIVAT.

SAEF

Svisa Asocio de Esperanto-Fervojistoj
Gertrud EGGENBERGER, Wurmühstr. 10
8405 Winterthur ☎ 052 233 47 64
gertrud.eggenberger@bluewin.ch

Kristnasko-kantoj sur CD

Esperanto-Societo Südharz ofertas
10 el la plej belaj kristnaskaj kantoj
kun orgena akompano. Ili registriĝis en
la preĝejo de Sieber/Herzberg am
Harz. Oni aŭdas la brilan tenoron
Alfons HOFMANN (Herzberg), kiu jam
prezentis diversajn opero-ariojn kune
kun la Sinfonio-orkestro de Göttingen
kaj kantis en multaj preĝejoj koncertoj.
La orgenon ludas Ulrich KOHLRUSCH
(Herzberg), konata muzikisto, kiu
ankaŭ direktas ĥorojn. La esperantigon
de la kantoj prizorgis Joachim
GIESSNER (Herzberg), longjara prezid-

anto de Internacia Federacio de
Esperanto-Fervojistoj (IFEF) kaj
honora membro de UEA. Bela donaco
al viaj geamikoj aŭ al vi mem!

La CD, kiu kostas Fr 21.- inkluzive
sendokostojn, haveblas ĉe Gertrud
EGGENBERGER laŭ la supre menciita
adreso.

39-a GERI

Gaja Esperanto-Rondo-Instruiteca
okazos la sabaton 16-an de novembro,
9h00-16h15, en "Lindenstube", 4-a
etaĝo de "Zentrum Dreilinden" en Rot-
kreuz (rozkolora konstruaĵo vid-al-
vide de la stacidomo). La partopreno
estas senpaga. Komuna manĝo Fr 15.-
Studemuloj bonvolu aliĝi ĝis plej mal-
frue la 12-a de novembro ĉe Gertrud
EGGENBERGER laŭ la supre menciita
adreso.

UEA

Universala Esperanto-Asocio
Svisa delegito: François RANDIN
14, Vallombreuse, 1004 Lausanne
☎ 021 657 14 59

Nova chefdelegito de UEA

Svislando havas novan ĉefdelegiton.
Julie tiu reprezentado transiris de
Sonja BRUN al François RANDIN.

Sonja BRUN funkciis dum 9 jaroj kaj
plenumis tiun oficon perfekte kaj
akurate. Ŝi informis regule pri la UEA-
kotizoj kaj kolektis ilin, invitis al UK-
oj kaj vartis la delegitan reton. Ni
dankas ŝin kore pro la long-daŭra serv-

emo. Ŝajnis malfacile anstataŭi ŝin, sed finfine troviĝis bona solvo.

François RANDIN pretis akcepti tiun oficon kaj UEA konfirmis lin. Li ofte vizitas UK-ojn, aktivas kiel informisto kaj kasisto de la loka grupo, estas konata kiel filmisto. Ni dankas lin pro la kunlaboremo. Liaj servoj al UEA kaj al la membroj estos ŝatataj.

Nia movado vivas de volontuloj. Ili mankas, sed kelkfoje surprize ekaperas. Tio estas feliĉa momento en la vivo de responsulo. Vivu la verda stel' kaj la volontul'.

Bruno GRAF, prezidanto de SES.

Esperanto ĉe Radio Suisse Romande

Vendrede 21-an de junio inter 09h30 kaj 11h00 kadre de la programo "Mordicus" sub la titolo "L'espéranto, un espoir déçu?" disaŭdiĝis tre

Grupa vivo

Basel

Esperanto-Societo Basel

PF 103, 4005 Basel

☎ 0049 76 214 57 12

Kunvenoj: 20h00 en Salono
ĉe Haltingerstrasse 97

pozitiva prezento de esperanto per intervjuoj kaj intervenoj interalie de Mario BELISLE Nancy FONTANNAZ Stéphane KELLER Claude PIRON kaj François RANDIN. Kaseda registraĵo de tiu elsendo prunteblas ĉe CDELI.

Oni sentis, ke la intervenoj de la intervjuitoj ne estis kunordigitaj, sed ke ĉiu aparte tamen atentigis pri propra uzo de esperanto, kiu montriĝis kiel lingvo efika, praktika, kulture valora, identiga, demokrata kaj moderna.

Menciindas, ke samtage pertelefonaj informpetoj tuj direktiĝis al CDELI. Nancy FONTANNAZ, kiu troviĝis surloke por prizorgi la perkorespondan kurson por franclingvanoj, tiel povis tuj respondi al la alvokintoj sendante al ili informilon kaj unuan esperanto-lectionon.

Claude GACOND.

Venontaj kunvenoj

Septembre 26: Ĉiu rakontas pri siaj ferioj.

Oktobre 23: 20h00, Kelo de la preĝejo Riehenring: Enkonduka vespero de Benno FRAUCHIGER: "Esperanto: Das English des 21. Jarhrhunderts?"

Oktobero 31: Lindenberg 3: ĝis la 2-a de decembro: Esperanto-kurso por komencantoj.

Novembro 16-17: Ĝenerala jarkunveno de JES en Basel.

Decembre 7: Zamenhofa festo.

Bern

Esperanto-Grupo

Kunvenoj la duan mardon de la monato je la 19h30 (krom dum festotago) en Restoracio M $\ddot{o}$ wenpick im W $\ddot{a}$ chter, angulo Neuengasse 44 / Genfergasse 4. Kiuj volas scii, ĉu io okazos aŭ ne, voku Margrit GULDIN telefone: 031 381 56 74.

Genève

Esperanto-Grupo "La Stelo"

Case postale 188, 1211 GENÈVE 20

☎ 022 740 04 45

Monata kunveno ĝenerale ĉiun unuan mardon de la monato je la 20h00 en la restoracio «Aux Cheminots», 7, rue des Gares, Genève.

Venontaj kunvenoj

Oktobre 1

Novembre 5,

Decembre 3

2003 marto 4: ĝenerala jarkunveno.

Lausanne

Laŭzana Esperanto-Societo

Case postale 389, 1009 PULLY

☎: 021 729 58 02

<esperanto@isuisse.com>

<http://www.esperanto.ch>

Kunvenoj: Stacidomo, 1-a etaĝo, ĉiun unuan lundon de la monato je la 20h00.

Diskuta rondo: ĉiun trian lundon kun François RANDIN, en Chailly-Lausanne. Bonvolu telefone voki lin antaŭe 021 657 14 59.

Raporto

Varmega ekskursatago.

La dimanĉon 23-an de junio, dum unu el la plej varmaj tagoj de la somero, dudeko da laŭzanaj societanoj kun gastoj el La Chaux-de-Fonds respondis al la invito de Marguerite JACCARD kaj Georgette GAUSSEN por intimiĝi kun ilia regiono de Château d'Oex. La ŝvit-antaj migrantoj post rapida sensoifiĝo ĉe la stacidoma kafejo inaŭguris sian promenadon per trajna vetureto al najbara haltejo, el kie ĉiuj sekvis la viglan gvidantinon Marguerite malkovre al belaĵoj de la regiono: profunda gorgo, akvofalo iom senakva kaj impresiga pend-ponto super la rivero Sarine. Gojplena komuna tagmanĝo en fromaĝeja restoracio ebligis okulumi al la naskiĝo de grujera fromaĝo en kupra kaldrono pendanta super fajro. Kaj posttagmeze kulminis la vizito de la regiono per grimpadado al la vidinta tre originala vilaĝa preĝejo, kie kaŝiĝas artaĵoj kaj el kie oni povas reveni vilaĝen laŭ resto de kalvaria vojo.

Konklude al tiu aranĝo Marguerite JACCARD donacis al Claude kaj Andrée GACOND por CDELI dokumentojn, kiujn ŝi heredis el sia onkla familio JAYET en Morges. Tiu arkivo konsistanta el libroj, broŝuroj, revuoj, fotoj, raportoj kaj protokoloj alportas informojn pri la unuaj jaroj de la esperanto-disvolviĝo en la lemana regiono.

Nome de ĉiuj partoprenintoj kaj de CDELI ni dankegas al Marguerite JACCARD pro tiu memorinda tago.

Claude GACOND.

Luzern

Lucerna Esperanto-Societo
Adligenstr. 1/49, 6020 Emmenbrücke
☎ 041 280 46 12.

Ĉiuj kunvenoj, kiam lok-indiko mankas, okazas ĉe la hotelo-restoracio Emmenbaum, Gerliswilstrasse 8, 6020 Emmenbrücke, tute proksime de Seetalplatz, facile atingebla per la trolebuso n-ro 2 kaj la fervojo. (De norde eblas veni aŭtobuse de Beromünster-Rothenburg.)

La unuan merkredon de ĉiu monato - krom aŭgusto kaj oktobro - okazas paroliga kunveno de la 14h00 ĝis la 16h00 kun Franz BRÜGGER en la restoracio Simplon, Habsburgerstrasse 14, Luzern.

Pri la somera ekskurso

Bela vetero favoris la ĉi-jaran someran ekskurson de LES, okazinta la 20-an de julio.

Sub la lerta gvido de Margrit SCHERER entute 10 lucernaj esperantanoj ĝuis la migradon de Eigenthal / Gantersei al la restoracio Unterlaulen,

kie post la tagmanĝo amuza kvizludo portis la jam bonan humoron al ĝenerala gajeco, kiam finfine ĉiu ricevis malgrandan premion, i.a. libreton pri la franca kuirarto, boteleton da brando, ĵetonojn por la supermerkata ĉareto, kandeleton, ktp.

Post posttagmeza vizito de la kapeleto Eigenthal la tago pludaŭris per surpriza invito al la hejmo de Rosa METTLER, kie dum kaŝtrinkado kaj ĝuo de diversaj frandaĵoj la bona etoso kulminis en iom petola sed samtempe lingvoinstrua demand- kaj respondludo, ĝis kiam estis tempo por adiaŭi.

Menciendas ke nia nelaciĝema prezidanto Paul SCHERER de tempo al tempo plezurigis nin per la ludado de ŝatata akordiona muziko.

Sonja BRUN

PROGRAMO

Oktobre 17: 14h30: kun Franz BRÜGGER: paroliga leciono. 14h30: kun Dieter ROOKE: 87-a Universala Kongreso en Fortalezo (Brazilo).

Novembre 6: Simplon 14h00-16h00.

21: 14h00: kun Franz BRÜGGER: paroliga leciono, 14h30: kun ĉiuj LES-anoj: kompilado de la programo 2003.

Decembre 4: Simplon 14h00-16h00.

2003 Januare 8: Simplon 14h00-16h00.

16: 14h00: kun Franz BRÜGGER: paroliga leciono kaj 14h30: intervjuo pri la kosmo.

Kantono de Neuchâtel

Studaj rondoj ĉe CDELI La Chaux-de-Fonds

Jen la datoj de la venontaj kunsidoj de la vespera stud-rondo, kiu renkontigas la unuan kaj trian mardon de la monatoj la esperanto-lernantojn, kiuj deziras lertiĝi en la esperanto-praktiko per paroligaj ekzercoj, legaĵoj, ludoj, gramatikaj ekzercoj, ktp. La studlibro uzata estas *Paŝoj al plena posedo* de William AULD, kiu estas surloke aĉetebla, same kiel aliaj libroj. Helpos la partoprenantojn Claude GACOND kaj Monika MOLNAR el Hungario.

Datoj notindaj en via agendo:

Septembre 17.

Oktobre 01 kaj 22.

Novembre 05 kaj 16.

Decembre: 03.

Zamenhofa Festo estos aranĝita la 17-an de decembro.

2003 Januare 07 kaj 18.

Eniro en la CDELI-salonon eblas ekde la 19h45. **Studo de la 20h00 ĝis la 21h45.** Fermo de la salono je la 22h00. Alvenantoj premu la sonorilan butonon, kiu troviĝas maldekstre de la enirpordo al CDELI. (Nord-orienta pordo de la Biblioteka Domo).

Claude GACOND.

Rheineck Sunhejmo

Esperanto-programo

Novembre 2-3: Konferenceto por atelistoj. Organizanto: Dieter ROOKE, Äussere Klus 14, 4702 Oensingen.

Wil

Esperanto-Klubo Wil

Stanislaw POCHANKE, Letenstrasse. 70, 9500
Wil. ☎ 071 911 68 30

Kunvenoj: la unuan merkredon de la monato je la 19h00 en la Restoracio Blumeneck, Sântistrasse 1 (malantaŭ la stacidomo).

Venontaj kunvenoj

Oktobre 2: Kun Stanislaw POCHANKE:
Ni legas esperanto-gazetojn.

Novembre 6: Temo elektota.

Decembre 4: Kun Barbara POCHANKE:
Barbara-Tago kun fonduo.

Zürich

Esperanto-Societo Zürich

Akazienstr. 6 / PF 858, 8034 ZÜRICH

☎ 01 251 50 25 <info@esperanto.ch>

Kunvenoj: la 2-an mardon de la monato je la 20h00 en Esperanto-Librejo, Akazienstrasse 6, 8008 Zürich.

Raporto

Sukcesa sorĉseminario kun la magiisto Trixini

6 entuziasmaj sorĉgelnantoj sekvis la magian seminarion de Trixini la 7-8-ajn de junio. La sorĉnovuloj eklernis bazajn principojn de sorĉado kaj plurajn trukojn. Do se estonte dum SES-kunveno iuj volos kvereli, tiuj riskos, ke unu el la Trixini-disĉiploj transformos ilin en blankan kuniklon, kolombon aŭ raton.

Dimanĉon posttagmeze por konkludo Trixini prezentis al 30-personoj, inter kiuj multaj infanoj, parton el sia programo.

Venontaj kunvenoj

Oktobre marde 1:

17h00-20h00: Informstando: Helpantoj kaj interesuloj bonvenas / Informationsstand. Helfer und Interessenten willkommen.

Oktobre marde 8:

19h30: Konversacia rondo por ekzerci la lingvon / Esperanto-Konversationsrunde zum Üben der Sprache.

20h00: Prelego en la germana lingvo: "Kial nun lerni esperanton?" (Venu kun viaj geamikoj) / Vortrag in der deutschen Sprache: "Warum jetzt Esperanto lernen? (Bringt Eure Freunde mit!).

Oktobre ĵaŭde 24:

18h15-20h00. Komenco de la esperanto-kurso por komencantoj (kurso-2002-07) (regule dum 10 ĵaŭd-vesperoj ĝis januaro 2003) / Beginn des Esperanto-Kurses für Anfänger (regelmässig 10 DonnerstagAbende bis Januar 2003).

Novembre marde 12:

19h30-20h00: Paroliga rondo por ekzerci la lingvon.

20h00-21h30: Monata Kunveno kun debato pri la temo: *La Nova Plena Ilustrita Vortaro* aperinta somere.

Decembre sabate 14 kaj dimanĉe 15:

Jarfina Zamenhof-festo de Esperanto-Societo Zürich kun bunta kultura kaj muzika programo.

Sabate: komenco: 10h30 – Dimanĉe konkludo: 16h00: Kotizo kun manĝo Fr. 50.-

2003 januare sabate 11:

11h00 – 14h00: Monata kunveno: Komuna maten-manĝego kun kultura konversacio-rondo.

ESPERANTO SONAS POEME en Radio LoRa Zuriko: Ĵaŭde 15.30 - 16.00 auf/je 97,5MHz

Regelmässige Treffen – regulaj renkontiĝoj:

2002: Ni renkontiĝas regule la 2-an mardon de la monato je la 19h30 en la **Esperanto-Librejo Akazienstrase 6 en 8008 Zuriko.**

2003: Ek-de 2003 la regulaj renkontiĝoj anstataŭ marde okazos la duan sabaton matene je la 11h00 kun komuna maten-manĝego.

Antaŭ-informo

(Rezervu la daton!)

2003 majo 29 ĝis junio 1 – jaŭdon-dimanĉo en Zuriko.

(2002-05-29 estas la Ĉieliro de Kristo, do festotago en multaj lokoj)

Seminario pri la komunaj radikoj de la esperanto-movado kaj la bahaismo en Svislando okaze de la 100-jara jubileo de Svisa Esperanto-Societo kaj de la baha religio en Svislando.

Jam antaŭviditaj programeroj:

Preleĝoj pri la unuaj bahaanoj en Svislando nome Fritz SEMMLE kaj August FOREL.

Studo de historiaj dokumentoj kiel korespondado de Fritz SEMMLE kun Lidja ZAMENHOF, la familio BLUMENTAL, Martha ROOT kaj aliaj.

Riĉa kultura programo, invitita estas ekzemple la Zurika Bahaa Koruso. ktp. ktp.

(Ni ivitas per ĉi-tiu mesaĝo Bahaan Esperanto-Ligon kaj ties membraron al aktiva kontribuo kaj subteno)

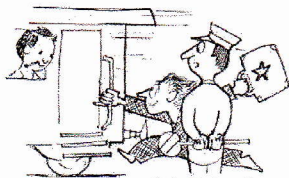
Loko:

Esperanto-Librejo, Akazienstr. 6, 8034 Zürich.

(Organizas: Esperanto-Societo Zuriko kune kun la Baha-a Esperanto-Komitato de Svislando.)

Kun amikaj salutoj: Dietrich M. WEIDMANN.

www.esperanto.ch/kalendaro

Kongresen

Reĝustigo

En la artikolo de Nancy FONTANNAZ pri la kongreso de SAT-Amikaro en Metz (*SES informas* 2002-3 p. 31-32, la nomo de la fondinto de la mondcivitanoj estas Romain GARY. Fakte lia nomo estis Garry DAVIS !

Richard SCHNELLER.

87-a Universala Kongreso Fortaleza (Brazilo)

Aldone al nia bulteno *SES informas* troviĝas franclingva raporto pri la 87-a UK, verkita de Mireille Grosjean. Ni menciuj, ke ŝi ne nur aperis en sur la podio en la inaŭgura kunveno kiel salutanto nome de Svislando, sed en la solena ferma kunveno kiel prezidanto

de la Ekzamena Komisiono por la Internaciaj Ekzamenoj de ILEI/UEA, anoncanta la rezultojn de la sesio. Ni scias, ke ne nur pri ekzamenoj ŝi okupiĝis, sed ke ankaŭ ŝi aktivis en diversaj kunsidoj kiel aktiva reprezentanto de SES.

Claude GACOND, listigita en la kongresa adresaro pro sia statuso de honora membro de UEA, estis restinta en Svislando serve al CDELI.

Dieter ROOKE sendis al ni raporteton. En ĝi li interalie mencias, ke Svislandon reprezentis 5 ĉeestantoj, kiuj diversmaniere kontribuis al la temo "*diverseco ŝanco - ne minaco*"; ke dum la solena inaŭguro en siaj salutvortoj Mireille GROSJEAN menciis, ke Svislando ĵus aliĝis al UN cele al paca kunlaboro; ke pro manko de pagipovaj infanoj aŭ gepatroj ne okazis la infana kongreseto, sed ke tamen granda nombro da gejunuloj kolektiĝis en la korto kaj ĝuis sian apartan programon, ke el "Bona Espero" venis delegacio kun verde-flavaj kap-rubandoj.

Lin mirigis la ligiteco de la brazila esperanto-movado al spiritismo. Lia gastiganto en Rio de Janeiro ekzemple eĉ fakprelegis pri la spirito de ZAMENHOF!

Ekumena kongreso

De la 3-a ĝis la 10-a de aŭgusto geesperantistoj el 14 landoj kolektiĝis en la ĉarma vilaĝo Berekfürdő en Hungario okaze de la 52-a kongreso de KELI kaj IKUE. Tiuj kongresanoj apartenis al pluraj konfesioj kaj

komprenoble parolis plej diversajn lingvojn. Sed dank al la ĉielo ne prezentiĝis lingvoproblemoj, ĉar ili ĉiuj uzis la komunan lingvon esperanto!

La kongresa temo estis "limoj". Kaj tiu temo dum la semajno pli kaj pli reliefiĝis dum prelegoj, preĝoj, diskutoj, ekskursoj, ktp.

Tre gravaj estis la neformalaj kontaktoj inter la gekongresanoj. Esperanto, la lingvo de espero, montriĝas bonega ponto ankaŭ inter homoj kun diversaj religiaj konvinkoj. Grandan emfazon ricevis la nova preĝ- kaj kantlibro *Adoru*, kiu staris en la centro de la konferenco, kaj kies 2 el 3 aŭtoroj - pastoro Adolf BURKHARDT kaj pastro Albrecht KRONBERGER - ankaŭ partoprenis la kongreson aktive kontribuante al la programo. Ili estis ricevintaj la premion de la urbo Aalen kaj de la fama fondaĵo Meiners. Ankaŭ tre ĝojige estis, ke denove kunestis Ernst LEUZE, konata Würtemburga muzikdirektoro.

Granda sukceso estis la adiaŭa vespero, kiun la plej junaj gekongresanoj vigligis per prezentoj. Tre interesaj estis ankaŭ la du ekskursoj, kiuj intimigis la ĉeestantojn kun la fama "puszta" (stepo). Bedaŭrinde la tempo estis limigita, la semajno forflugis pli rapide, ol ni volis.

Venontjare IKUE kaj KELI komune kongresos en Rimini sub la temo "vi estas miaj geatestantoj" Vi estas ĉiuj kore invitataj al tiu nova ekumena renkontiĝo!

Ruth VAN PULJENBROEK

Kiel esperanto pliriĝis nian vojaĝon al Japanio

En printempo 2001 kun mia frato Werner (82-jara) mi (77-jara) decidis fari komunan vojaĝon al la *Lando de la leviĝanta suno*. Nia motivo estis viziti japanajn geamikojn. Por Wener, kiu studis la japanan, prioritaton havis vizitoj en Chiba, Kanazawa kaj Osaka, dum mi ŝatis viziti la urbojn Okayama, Osaka, Nagasaki kaj Tokyo.

Por fiksi kun niaj konatoj konvenajn vizito-datojn multaj leteroj kaj interretaj mesaĝoj estis senditaj tien kaj reen. El tio rezultis fine la efektiviĝo de nia plano inter la 13-a de majo kaj la 4-a de junio 2002.

Per aviadilo MD 11 de la flugkompanio Japan-Air-Lines (JAL) ni ekflugis de Zürich-Kloten la 13-an de majo je la horo 17.50 kaj post 12-hora senhalta flugo mole surteriĝis la postan tagon en Tokyo-Narita je la horo 12.30 laŭ japana tempo. Du konatinoj de mia frato akceptis nin en la flughaveno kaj veturigis nin al nia restejo en Chiba, de kie ni startigis ĉiujn planitajn vizito-vojaĝojn.

Nia ĉarma gastigantino kun la antaŭnomo Nobuko, kiu konas mian fraton de pli fruaj restadoj en Japanio, amike akceptis nin en sia bela loĝejo kaj disponigis al ni komfortan dulitan ĉambron. Por protekto de personaj datoj mi mencias ankaŭ ĉiujn aliajn geamikojn nur per ties individua nomo.

Malgraŭ aliaj kulturo kaj manĝkutimoj mi sentis min dekomence tre bone. Du ripozigaj tagoj en Chiba nin refreŝigis de la longa flugo kaj de la 7-

hora tempodiferenco. Tial ekstartis la 16-an de majo nia unua veturado per grandrapida trajno Shinkansen, kiu atingas rapidon de po 300 km hore. Sciante, ke ni faros diversajn trajnajn ekskursojn, ni akiris jam en Svislando la vojaĝdokumenton "Japan-Rail-Pass", kiu rajtigis nin uzi ĉiujn trajnojn de "Japan-Rail-Group" (JR).

Nia unua celo estis la urbo Okayama (733 km sude de Tokyo), kie akceptis nin sur la alvenkajo mia multjara esperanto-amiko Naosuke. Li estis por ni granda helpanto por nia vojaĝplano. Kaj vi baldaŭ komprenos la titolon de mia raporto. Letere mi petis lin rezervigi por mia frato kaj mi dulitan ĉambron en hotelo ne tro for de la stacidomo. Rapide revenis jena respondo:

Mi preparolis vian tranoktadon kun la prezidanto de Okayama Esperanto-Societo, samideano Hideki, kiu profesie estas kuracisto. Jen lia reago: "La du fratoj estas invitataj esti la gastoj de mia edzino Husako kaj de mi en nia domo!" Werner kaj mi danke akceptis la inviton.

Gesamideanoj Husako, Hideki kaj Naosuke estis preparintaj al ni veturadon per trajno kaj pramŝipo, uzante dum la ira vojaĝo al Takamatsu la 13-kilometran duetaĝan ponton transmarkolan Sewto-Ohasi, kun supre la aŭtoŝoseo kaj sube la duŝpura fervojlinio. Revene la ŝipveturado daŭris unu horon.

Ankaŭ la bankedo oferita de Okayama Esperanto-Societo meritas mencion. Sed mi nepre volis ankaŭ ion kontribui, tial mi deklaris min jam antaŭ nia ekflugo preta prezenti lumbildan

prelegon pri la konstruo kaj ekspluatado de la Jungfrau-Fervojo en Svislando kun ĝia plej alte situanta stacio Jungfraujoch (3454 m s/maro), kaze ke tio estas dezirata. Kun plezuro niaj gastigantoj akceptis mian proponon, kaj mi povis projekcii miajn bildojn eĉ dufoje, nome en Sanyo Knabina Altlernejo, kie Husako instruas esperanton kaj dum la bankeda vespero.

La 18-an de majo ni veturis per Sinkansen 506 km pli suden al la urbo Nagasaki. Ankaŭ tie nia vojaĝo pliriĉiĝis dank'al esperanto. Ne havinte kontaktojn kun samideanoj en Nagasaki, mi petis mian amikon Naosuke, ĉu li povus rezervigi por ni dulitan ĉambron en hotelo proksime de la stacio? Rapide venis letero, kiu konfirmis al mi la rezervigon en hotelo Nyshikyushu Dai Ichi. Kaj Naosuke daŭrigis per jena ĝojiga informo: *La prezidanto de Esperanto-Societo de Nagasaki akceptos vin je via alveno en la stacidomo ĉe la bariero de la kajo.*

Ĉu tio ne estas vere amika gesto, kiu meritas laŭdon? Je la alveno eĉ du esperantistoj atendis kaj gvidis nin al la hotelo, kie ili tuj oferis al ni lunĉon. Poste la samideanoj Yoshifumi kaj Yosifumi montris al ni la impresplenan monumenton, kiam estis ĵetita sur la urbon unu el la pereigaj atombomboj. Ankaŭ la sekvan tagon la jam menciitaj samideanoj invitis nin al urborigardado per rekviziita taksio. Kulmino estis aperitivo kaj bongusta tagmanĝo oferita de Esperanto-Societo Nagasaki. Ĝin partoprenis pliaj societanoj, kio ĝojigis nin. Estis pruvo, ke la internacia lingvo esperanto ne nur faciligas inter-

kompreniĝon interhoman kun malsamaj gepatraj lingvoj, sed ankaŭ stimulas la amikecon inter anoj de diversaj kulturoj. Mia frato estis impresita, kiel bone funkcias la komunikado per-esperanta.

Per grandrapida trajno "Kamome" ni forlasis la plej sudan parton de Japanio la 19-an de majo je 13.30 ne forgesinte danki al niaj amikoj, kiuj aranĝis tiom multe por ni.

Nia sekva celo estis la urbego Osaka, 766 km pli norden. Tie atendis nin sur la alvenkajo en la stacidomo Shin-Osaka kvar geamikoj. Werner kaj mi ĝuis apartajn ekskursprogramojn tiel multflankajn, ke ne eblas priskribi ĉiujn okazaĵojn, aliel mia raporto fariĝus tro ampleksa. Mi nur povas reliefigi, ke dank'al esperanto nia vojaĝprogramo pliriĉiĝis ankaŭ en la urbego Osaka kun pli ol 2,6 milionoj da loĝantoj, ĉar Mieko mia esperanto-korespondamikino tiel bone kunordigis la kontaktojn kun la geamikoj de mia frato, ke ni ambaŭ multon profitis. Pro tio Mieko meritas nian komunan dankon!

La 22-an de majo ni devis forlasi niajn geamikojn kaj reveturi per Shinkansen al Tokyo (Distanco: 553 km, veturdaŭro: 3 h.)

Post pasigo de nur unu punkto ĉe nia gastigantino Nobuko en Chiba plenumiĝis la 23-an de majo arda deziro de mia frato. Li nepre volis viziti la instituton "Euro-Centre" en Kanazama, (461 km sud-okcidente de Tokyo). Renkontiĝoj kun la estrino Yasuko kaj la ĉefinstruistino Noriko de la tiea lingvolernejo estis lia vera celo, ĉar antaŭ kelkaj jaroj Werner frekventis tie intensiv-kurson

pri la japana lingvo. Ankaŭ je tiu tago surprizoj ne mankis. La unua atendis nin jam en la ĉefstacio Tokyo, kie nia vojaĝplano antaŭvidis ekveturon je la 12.40 per "Max Ashi". Ni sciis, ke temas pri grandrapida tajno, sed la surprizo por ni estis, ke tiu ĉi trajnspeco estas duetaĝa. Feliĉe niaj rezervitaj sidlokoj troviĝis en la supera etaĝo, kio plialtigis nian vojaĝo-plezuron.

Por mia frato la renkontiĝoj en la lingvo-instituto efektiviĝis laŭplane. Kaj fine de la rendezuo kun la ĉef-instruistino ni travivis la duan surprizon. Nobulo, kiu akompanis nin al Kanazawa, kaj mi estis invitataj al kafumado en la instruista ĉambro, kie Codera bonvenigis min per la esperanto-vortoj "*Bonan tagon sinjoro Glättli!*" Mi iomete perplekse rigardis ŝin, kaj ŝi tuj klarigis, ke ŝi aŭdis antaŭ multaj jaroj pri esperanto, kaj ŝi volis ekscii, kio estas tio. Tial ŝi aŭtodidakte komencis studi libreton, sed pro aliaj engaĝiĝoj ŝi poste flankenmetis ĝin.

Tro rapide la 2 tagoj en Kanazawa pasis, kaj per tio niaj organizitaj vizitoj finiĝis. Nur restis le reveturo al Chiba (Kanazawa ekveturo 13.23, Chiba alveno 18.15, distanco = 487 km). Sed mia ĵusfarita eldiro baldaŭ ne plu konformis al la realeco. La geomikoj de mia frato, kiuj posedis nian vojaĝplanon, zorgis por aro da surprizoj dum la sekvaj 8 tagoj. Anstataŭ reveturi al Chiba, Nobuko gvidis nin al Yokohama, kie Werner kaj mi estis unue gastoj ĉe Kazumi kaj Terumichi dum 2 tagoj. Poste estis Kuniko kaj Suzumu, kiuj loĝas en Tokyo, sed venis al Yokohama por inviti nin por plia nokto al Grand-

hotel Interkontinental, situanta ĉe la golfo de Yokohama. Ni do reatingis nian gastigantinon Nobuko la 28-an anstataŭ la 25-a de majo. Jam la postan tagon sekvis invito al festa vespermanĝo ĉe Makiko, proksime 30 aŭtominutojn for de Nobuko. Sed antaŭ ol ni atingis ŝian domon, ni travivis plian surprizon. Estis veturado per Monoral-Fervojo en la centro de la urbo Chiba; por mi unika travivaĵo.

La 30-an de majo mi vizitis Japanan Esperanto-Instituton en Tokyo. Mia frato, kiu akompanis min, spertis la amikan akcepton tie, vidis unufoje sen-nombrajn esperanto-publikaĵojn sur granda librobretaro, tiel ricevante plian impreson pri la esperanto-movado.

Ankaŭ la 31-a de majo estis pleneĝa je surprizoj, ĉar venis diversaj geomikoj de Werner, kiuj alportis ne nur donacojn por li kaj mi, sed ankaŭ por niaj edzinoj Elisabeth kaj Ruth.

Neantaŭe planitan ekskurson al la urbo Sendai (352 km norde de Tokyo) ni travivis la 1-an de junio veturante per grandrapida trajno kun la nomo Sendai-Super-Express. Tagmanĝo en la 30-a etaĝo de turdomego kun elrigardo sur la urbegon Sendai estis la kulmino de tiu ĉi tago.

Ankaŭ dimanĉe 2-an de junio ne mankis surprizoj. Unu el ili estis la invito de Takako kaj Satoko al festa adiaŭa vespermanĝo en belega restoracio troviĝanta en la 50-a etaĝo de hotelo Prince ĉe la marbordo de Pacifika Oceano en Chiba. La ĝuo de la bongustaj manĝaĵoj, la observado de la subiranta suno, kiu ŝajnis droni en la maro kaj la iluminita urbego disvastigis

melankolion, kiu anoncis la neprokrest-blajn adiaŭon je la postmorgaŭa tago.

Eĉ la 3-a de junio alportis surprizon, ĉar en kafejo estis aranĝita renkontiĝo kun konatino, kiu iam estis gasto ĉe Werner kaj Elisabeth.

Mardon la 4-an de junio ni devis definitive adiaŭi al niaj amindaj kaj ĉiam helpopretaj gastigantinoj, refoje dankante ilin plenkore.

Je la 10.30 laŭ japana tempo ni ekflugis ree per Jal-MD 11, kiu masjtris la distancon de pli ol 10'000 km per 12-hora senhalta flugo kaj surteriĝis en Zürich la saman tagon je la 15.43 laŭ svisa tempo.

Ernst GLÄTTLI

Brugg, 31-an de julio 2002

Esperantumi en Baltio

Baltio konsistas el Estonio, Latvio kaj Litovio, sude troviĝas rusa enklavo kun la urbo Kaliningrad (Königsberg). Tie kaj en Riga, ĉefurbo de Latvio, eblis gustumi ĉi-somere sinsekve tri esperantajn aranĝojn. Komenciĝis per la Internacia Semajno pri Ekologio kaj Folkloro en Riga (1-7 de julio), planita de la pola entrepreno Monda Turismo en Bydgoszcz. Gvidis kaj ĉiĉeronis Mara TIMERMANE, kvazaŭ kiel solistino. Venis du busoj el Pollando kun folkloraj ensembloj kaj grupo de esperantistoj. Aldoniĝis deko da esperantistoj el diversaj landoj.

Baltio estas kulture konata pro la naciaj kantofestoj, kiuj havas longan tradicion. La polaj ensembloj kantis kaj dancis ofte dum la ekskursoj, ankaŭ kun

lokaj folkloraj grupoj, kie ni estis ĉiam kore akceptitaj. Ni vizitis perbuse plurajn naciajn naturparkojn, kiuj estas oazoj de verdeco kaj kvieteco, paradizoj por turistoj. Prelegoj informis pri ekoturismo, agado de Verda Punkto, homa sano kaj sanigaj produktoj. Kadre de la programo okazis akcepto en la nova urbodomo de Riga, kie urba reprezentanto esprimis simpatian por esperanto, ankaŭ por la Eŭropa Unuiĝo. La malnova urbo de Riga, 800-jaraĝa, inter verdaj ĝardenoj, estas perlo deklarita kulturheredaĵo de Unesko, kontrastas kun la monotonaj kvartaloj konstruitaj dum la sovjeta periodo. Riga videble modernigis depost la liberiĝo en 1991.

Ankaŭ en Riga, 7-14 julio, disvolviĝis la 38-aj Baltiaj Esperanto Tagoj, organizitaj depost kvar jardekoj alterne en unu el la tri baltiaj landoj, tiun fojon de la latvia movado. La organiza komitato konsistis el dek personoj. La nombro de partoprenantoj varias de jaro al jaro, nun estis 170 aliĝoj. La koncepto de la aranĝo similas al Uuniversala Kongreso, sed kompreneble pli modesta laŭ nivelo kaj riĉeco. Prelegoj, diskutoj, koncertoj, filmoj, kursoj, ekspozicio, ekskursoj, urbaj vizitoj, dancado, ludoj, kvizoj. Mi tre ŝatis la koncerton de la vira koruso „Absolventi“. La latva lingvo, kiu ne apartenas al la ugro-fina, venas de balta lingvofamilio. Dum diskutoj mi konstatis, ke la esperanto-movado en Baltio ne estas tiel forta kiel mi supozis, ĝi dependas de unuopuloj kiel ĉe ni. Plej forta ĝi estas en Litovio, kie en Vilno ekzistas esperanto-buroo. Kaunas

posedas esperanto-domon kaj printis bele ilustritan urboprospekton en esperanto. Litova Esperanto Asocio nombras 1100 membrojn laŭ la jarlibro de UEA kaj eldonas belan gazeton *Litova Stelo*. Vilno estas ravinda urbo, ankaŭ en plena modernigo. Oni povas antaŭgöji pri la Universlala Kongreso en 2005 okazonta en tiu loko.

La vizito de la Balta Esperanto-Forumo, 14-18.julio, en Kaliningrad postulis rusan vizon, afero burokrata. Kaliningrad, kiu ne plu estas iama Königsberg, apenaŭ vidindas. Historia trezoro estas la katedralo, kiu entenas riĉan muzeon pri la filozofo Immanuel KANT. La konstruaĵo estas en malbona stato kaj feliĉe en restaŭrado. Estis malfacile eltorniĝi en la urbo, sen koni la kirilan alfabeton kaj la rusan lingvon. Oficistoj malantaŭ giĉetoj ofte ne servemis, kontraŭe de homoj surstrate. Nu mi ja estis en esperanta forumo, kie rusoj povis helpi. Halina GORECKA kaj Aleksander KORJENKOV, la eldonantoj de la revuo *La Ondo de Esperanto* bone organizis tiun forumon en la kulturpalaco. Partoprenis plentempe ĉirkaŭ 50 personoj, ĉefe poloj, rusoj, litovoj. Parolis aŭtoroj de la revuo, kiel Alen KRIS (sociologiaj temoj), Wolfgang KIRSCHSTEIN (recenzoj), Valentin MELNIKOV (literaturo), ankaŭ Kalle KNIIVILÄ pri nordia kunlaboro. Aleksander KORJENKOV prezentis la ĵus esperantigitan libron *Malriĉaj homoj* de Fjodor DOSTOJEVSKIJ. Dum arta vespero aktoroj kantis rusajn romancojn, vera ĝuo. La forumo volis konatigi esperanton en la urbo, per ekspozicio, gazetara konferenco kaj

televidea elsendo. Sed Kaliningrad izoligos pro la vizoj postulotaj ankaŭ de najbaraj Ŝtatoj, kaŭze de la proksimeco al la Eŭropa Unio. Avantaĝoj por unuj, malavantaĝoj por aliaj.

Bruno GRAF

Viglaj esperantistoj en Ruslando

En aprilo/majo 2002 mi denove vizitis Ruslandon pro profesiaj kaj ankaŭ personaj kialoj. De tempo al tempo oni ja devas viziti tiujn landojn, kies lingvon oni suficite bone scipovas, por praktiki ĝin kaj por senti sin iom bone inter amikoj kaj samlingvanoj.

En Moskvo, urbo kiu impresege kaj ofte nerezone ŝanĝiĝis depost la sovetiaj tempoj, mi revidis preskaŭ ĉiujn malnovajn esperanto-geamikojn, kiuj ne elmigris el Rusio kaj kun kiuj mi pasigis tiom da tempo, kiam en 1988/89 mi restadis jaron en tiu granda lando. En la ruslanda ĉefurbo daŭre funkcias kelkaj kluboj, kaj estis ĝojinde konstati, ke aldoniĝis kelkaj novaj aktivuloj, kiuj en kelkaj kazoj disponas tre bonan lingvonon. La alveno de eksterlandano en Rusio por ili daŭre estas alloga afero, ĉar la rusoj, ĉefe pro ekonomiaj kialoj, ne havas la okazon ofte viziti fremdajn landojn. Tial, la scivolemo flanke de la rusoj pri ĉiuj eblaj temoj daŭre estas despli forta, kaj pro tio la konversacio kun ili neniam estas enua. Do, krom esperanto-kluboj, en Moskvo daŭre funkcias la esperanto-eldonejo "Impeto", kiu en la lasta jarcento

produktis centon da esperanto-libroj. Gvidita de du tri esperantistoj estas ankaŭ la turisma firmao "Samiko". Antaŭ jaroj ili vizitis Svislandon kun vojaĝgrupo kaj nuntempe servas klientojn, kiuj deziras vojaĝi ĉefe al Skandinavio. Estas ankaŭ interese mencii, ke en la lastaj jaroj, profesoroj Sergej N. KUZNECOV de la Moskva Universitato kaj Aleksandr D. DULIČENKO, slavisto el Tartu (Estonio), daŭre okupiĝas pri interlingvistikaj temoj kaj starigis tre bonajn fakrilatojn kun profesoro Patrick SERIOT de la slavistika sekcio de la Laŭzana Universitato, regule vizitante Svislandon. Jam dufoje mi mem ĉeestis seminarion en Crêt-Bérard (apud Puidoux-Chexbres VD), organizitan de SERIOT, kiun partoprenis ankaŭ DULIČENKO kaj KUZNECOV, kiel li prelegis pri la fratoj Ferdinand kaj René DE SAUSSURE (pri tio mi povos raporti aliffoje).

Mi daŭrigis mian vojaĝon al Niĵnij-Novgorod (iama Gorkij), la tria plej granda urbo de la Ruslanda Federacio. En tiu urbo, situanta apud la rivero Volgo, mi havis la okazon observi seminarion partoprenatan de junaj esperantistoj el tuta Ruslando, kiuj preparis sian someran esperanto-tendaron OkSEJT. Estis vere impresi senti la vervon de tiuj gejunuloj, kiel ili prelegis, faris grupajn laborojn kaj ĝuis la komunan tempon inter si laŭ tre simplaj viv- kaj instrukondiĉoj. Ĉi tiu etoso vere rememorigis al mi la aranĝojn en la ankoraŭ ne tiom fora sovetia tempo. Post tiu evento, mi veturis kun Saŝa Blinov al Ĉeboksaro,

ĉefurbo de la Ĉuvaŝa Respubliko, kelkcent kilometrojn pli oriente de Niĵnij (kiel la loĝantoj nomas sian urbon). Ĉi tiu tre serioza homo, ĉuvaŝo laŭ etna aparteno, kiu antaŭ deko da jaroj vizitis TEJO-seminaron en La Chaux-de-Fonds kaj multe interesiĝas pri movadaj temoj por progresigi esperanton en sia lando, estas la nuntempa motoro de la junulara esperanto-movado en la urbo Ĉeboksaro. Li enkondukis min en la ravan « eldoradon » de esperanto-gejunuloj en sia urbo. Tie ekzistas eĉ pluraj esperanto-junularaj kluboj kaj kanthoroj, gvidataj ĉefe de BLINOV, kiu ankaŭ majstre instruas esperanton al komencantoj laŭ efika konversaciekzerca metodo, kaj de aliaj ĉarmaj gejunuloj, kiel ekzemple de la studentino Olja IVANNIKOVA, kiu pasigis restadojn en eksterlando, eĉ en Usono kaj kiu multe interesiĝas pri Svislando. La kulmino de la agado de la ĉeboksaraj esperantistoj estas la ĉiujare okazanta Lingva Festivalo. La celo de tiu aranĝo estas prezenti kaj pridiskuti diversajn etnajn lingvojn kaj – diskrete – montri la planlingvon esperanto kiel funkciantan pontlingvon. Tiel oni faras utilan kontribuon al la diskonigo kaj pli bona kompreno de esperanto en Ruslando, aplikante popolarsciencajn metodojn kaj evitante propagandecan stilon. Mi vere miris pri la bonaj esperanto-lingvokonoj kaj la interesiĝo pri esperanto flanke de kelkaj junuloj, kiuj profesie estas fakuloj pri turkologio aŭ finnugristiko, vivantaj en Ĉeboksaro kaj Joŝkar-Ola, ĉefurbo de la Marea Respubliko, 100 kilometrojn norde de Ĉuvaŝio. La bona hazardo volis ankaŭ, ke okazis renkont-

iĝo kun la UEA-estrarano pri informado, Andreo GRIGORIJEVSKI (antaŭe ANANIJN), kiu ĵus translokiĝis de la urbo Ivanovo al la urbeto Ŝumerlja en sudokcidenta Ĉuvaŝio. Lia edzino Nataŝa, same esperantistino, kiu devenas de tiu fora provinca loko, ĵus naskis infanon.

La venonta haltejo de mia unumonata vojaĝo tra Ruslando estis Kazano, la ĉefurbo de la Tatarara Respubliko. Ĉi tie oni afable montris al mi la urbon kaj invitis min al vespera komuna renkontiĝo kun la junaj esperantistoj de la urbo. Ĉeestis eĉ unu samideano de la fora urbo Perm. La esperanto-grupo en Kazano estas prezidata de Aleksandr GALKIN, juna klera tataro laŭ nacieco, kiu bonege parolas esperanton kaj disponas vastajn interesojn pri lingvoj kaj lingvistiko. En aŭgusto li translokiĝis al Berlino por tie studi kaj labori por kelkaj jaroj. Certe li ege mankos al tiu ankoraŭ malforta esperanto-ĉelo en la tatarara ĉefurbo. Fine de mia vojaĝo tra la Volga regiono mi veturis al la urbo Uljanovsk (cetere naskiĝurbo de LENIN), kie mi estis same amikece akceptita de esperantistoj kiel en ĉiuj aliaj urboj.

Malgraŭ la daŭre malfacilaj ekonomiaj kondiĉoj, kiujn la ruslandanoj frontas kaj devas paciencige elteni, ili sindonis al mi tre pozitive kaj grandanime: Estis kortuŝe sperti sincerajn gastamon, akompanon kaj helpemon, komunajn promenadojn kaj longajn diskutojn pri gravaj kaj malpli gravaj temoj. Regajnte la liberecon, kiu senigis ilin de la antaŭa politika premo, la ruslandanoj povas nun montri sian

veran vizaĝon: La interhomaj kontaktoj, la komunikado kaj la strebado al pli altaj spiritaj valoroj estas por ili pli gravaj ol materia riĉeco kaj persona individuismo kaj egoismo, karakterizaj por la homoj en okcidentaj industrilandoj. Nu kompreneble, ankaŭ la ruslandanoj strebas al pli bona materia vivo. La rusoj kutime tre fieras pri siaj propraj urbo kaj patrujo kaj klopodas montri ilin el siaj plej bonaj flankoj. La klera junularo de Ruslando estas tre kapabla kaj tre inteligenta, kaj ĝuste ĝi estus urĝe bezonata por la evoluo de la propra patrujo. Tamen, pro manko de allogaj laborlokoj kaj mizera salajrado, multaj ankaŭ deziras forveturi al eksterlando, portempe aŭ por ĉiam, por sperti ĝi alilande kaj por perlabori pli da mono. Rapida pliboniĝo de sia propra persona situacio por ĉiuj estas la espero de ni ĉiuj.

Vojaĝoj kaj restadoj en Ruslando povas esti do tre interesa, agrabla kaj sukcesa afero kaj neforgesebla sperto. Kondiĉe ke oni havas personajn kontaktojn, scipovas esperanton aŭ la rusan lingvon (ĉar la angla aŭ aliaj fremdlingvoj ne ĉiam estas aktive regataj de la homoj) kaj ke oni akceptas pli modestajn loĝkondiĉojn, fojfoje malagrablan surprizon kun oficistoj kaj trajnbiletoj kaj iom alian mentalecon de la homoj rilate kutimojn, konduton kaj pensmanieron. Tio vere tre gravas.

Andy KÜNZLI

Litzelstetten solene memoris pri Johann Martin SCHLEYER (1831-1912)

Dum dek jaroj (1875-1885) la kreinto de la planlingvo Volapük kaj pioniro de la mondlingva ideo estis pastro en ĉi tiu siatempe kamparana vilaĝo, kiu situas sur monteto borde de la Konstanca Lago kun ĉarma vido al la proksima insulo Mainau. Sur la muro de la pastra domo nun troviĝas memortabulo kun indiko, ke tie SCHLEYER por la unua fojo havis la intuicion pri la strukturo de sia planlingvo.

La 29-an kaj 30-an de junio oni solene memoris pri la 90-a datreveno de la morto de la badena prelato, sabate per prelegoj, dimanĉe per konsekro de nova sonorilo kaj pontifika meso kun kantado de la Volapük-himno.

La prelegoj reliefigis la malpli konatan flankon de tiu personeco, liajn medion kaj tempon. Li certe estis lingva talentulo kaj posedis sciojn en pluraj dekoj da lingvoj, verkis poezie kaj proze en la germana kaj la latina, sed ankaŭ kreis kaj enscenigis teatraĵojn, ludis diversajn muzikinstrumentojn, komponis oratorion kaj proponis

simpligitan muziknotadon. Alfred EBLE parolis pri la monata revuo por katolika poezio « Sionsharfe », kiun SCHLEYER eldonis de 1876 ĝis 1884 kaj en kiu li publikigis unufoje sian projekton de planlingvo. La temo de Reinhard HAUPENTHAL estis « Martin SCHLEYER, lia vivo kaj verko kun speciala konsidero pri lia tempo en Litzelstetten ». Li ĉerpis interalie el la 700-paĝa taglibro en simpligita ortografio kaj el la malmultaj ankoraŭ ekzistantaj dokumentoj. La oratoro pentris tre vivantan bildon de la familia kaj socia vivo kaj kultura agado de la plej fama filo de Litzelstetten. Menciindas, ke ĵus aperis represo de « Philaletes », 334-paĝa volumo kun poezioj de SCHLEYER en la germana.

Richard SCHNELLER

Recenzo

Rudolf STEINER

lia antropozofio en esperanto

La filozofio de libereco. 205 paĝoj, Berno 2002.

Teozofio. Enkonduko en supersensajn mond-ekkonon kaj homo-destinon. 151 paĝoj, Berno 2002.

Kiel oni akiras ekkonojn pri la superaj mondoj? 157 paĝoj, Berno 2001.

La okultoscienco en konturo. 321 paĝoj, Berno 2001.

Laŭ mia scio ekzistis ĝis nun eĉ ne unu verko de Rudolf STEINER en esperanta traduko. Willy NÜESCH kuraĝe kaj decidite ne timis traduki kaj mem eldoni la kvar bazajn verkojn antropozofiajn kaj intencas daŭrigi sian eldonlaboron per dekkvino da aliaj titoloj jam tradukitaj. La broŝuritaĵlibroj plaĉe aspektas: sobra kaj klara tipografio. – Pri la prelego *La edukado de la infano* oni trovas recenzon kaj pri la tradukinto prezenton de Claude GACOND en *SES-informas* n-ro 3/2001. – Antaŭ ol pritrakti la enhavon de la ĉi-supraj volumoj, mi dezirus skizi kelkajn biografiajn informojn koncerne Rudolf STEINER (Ŝtajner).

Deveno kaj infaneco

Rudolf STEINER naskiĝis la 27-an de februaro 1861 en Kraljevica ĉe la hungara-kroata landlimo en modesta familio de Johann kaj Franziska STEINER-BRIE. La patro estis telegrafisto ĉe la Aŭstra Suda Fervojo kaj devis ofte transloĝiĝi al alia stacidomo. Jam post unu jaro kaj duono la familio venis al Pottschach, sesdek kilometrojn sude de Vieno, al la Semmering-linio. Tiu fervojo estis konsiderata tiam kiel teknika miraklo. Ĝis sia oka jaro Rudolf STEINER vivis kun fratino kaj frato en tiu bela kampara regiono ĉepiede de montaro. Li estis ekde la frua infanaĝo en kontakto kun du polusoj: ekvilibriga naturo kaj alloga tekniko.

Juneco

En 1868 la familio ekloĝis en la stacidomo de la vitkultivista vilaĝo Neudörfel ĉe la rivero Leitha, kie Rudolf STEINER pasigis sian junecon. Estis vilaĝo kun tipe tradicia socio: la pastro kaj la instruisto estis la du plej kleraj personoj kaj de ambaŭ la juna knabo ricevis instruojn kaj instigojn rilate natursciencojn, arton kaj religion, dum lia patro estis liberpensulo. Ĉar li estis bona lernanto, Johann deziris, ke li fariĝu inĝeniero kaj li povis eniri la teknikan liceon en la proksima urbo

Wiener-Neustadt. Lia preferata studobjekto estis geometrio kaj matematiko ĝenerale. En la libertempo la dekkvarjarulo serioze klopodis studi la verkojn de la filozofo KANT (Kantio). Speciale li scivolemis pri la ekkono-teorio. Por kontribui al la financigo de siaj studoj li donis ek-de sia dekkvina jaro subtenajn lecionojn al pli junaj aŭ samaĝaj lernantoj.

Studoj en Vieno

En 1879 lia patro sukcesis ricevi postenon en la stacidomo de Inzersdorf proksime de Vieno kaj Rudolf STEINER komencis frekventi la teknikan altlernejon en tiu granda urbo studante ĉefe biologion, ĥemion, fizikon kaj matematikon, sed ankaŭ filozofion, literaturon kaj historion. Lia profesoro pri germana literaturo, Karl Julius SCHRÖER, vekis lian intereson pri GOETHE (Goeto). SCHRÖER malkovris la frumaturan talenton de sia dudekunujara studento kaj rekomendis lin por la eldono kaj komentoj de la *Natursciencaj skriboj de Goethe* en la serio « Kürschners Nationalliteratur ». Dank' al la konataro de sia profesoro, Rudolf STEINER estis akceptita en la familio SPECHT (Ŝpeĥt) kiel edukisto kaj devis interalie okupiĝi pri knabo suferanta hidrocefalion. Tiu sperto estis utila en lia posta vivo por ellaboro de kuraca pedagogio.

Weimar, Berlino

En 1890 li forlasis Vienon kaj fariĝis konstanta kunlaboranto ĉe la Arĥivo pri Goethe kaj Schiller (Ŝillero) en Weimar kaj prizorgis la eldonon de la natursciencaj skriboj de Goethe por la

« Sophien-Eldono ». Tie li konatiĝis kun multaj scienculoj kaj verkistoj. En 1897 li translokiĝis al Berlino kaj transprenis la redaktadon de la literatura revuo *Magazin für Literatur*. De 1899 ĝis 1904 li instruis historion en popola altlernejo. En 1902 oni fondis la germanan sekcion de la Teozofia Societo kaj Rudolf STEINER iĝis ties ĝenerala sekretario. Li komencis intensan aktivadon kiel preleganto, unue en Berlino, poste per prelegvojaĝoj en diversaj eŭropaj urboj.

« Goetheanum » en Dornach

La jaro 1913 estis signifa por STEINER, ĉar fondiĝis la Antropozofia Societo kaj oni komencis konstrui la unuan « Goetheanum » en Dornach proksime de Bazelo, dukupola konstruaĵo plejparte el ligno servanta por la prezentoj de « Faŭst I kaj II » de GOETHE kaj la « Misterodramoj » de STEINER. Ĝi brulis fine de la jaro 1922 kaj poste rekonstruiĝis el betono kaj iĝis centro por la antropozofoj el multaj landoj kaj plej diversaj fakoj. Kiel pedagogo li fondis en Stutgarto en 1919 la lernejon Waldorf, kies novaj edukmetodoj aplikiĝis poste en diversaj eksterlandaj edukejoj. En 1921 malfirmiĝis laŭ lia impulso klinika kaj terapia instituto en Arlesheim, kie li enkondukis la eŭritmion kaj pedagogion kuracajn. – Rudolf STEINER mortis la 30-an de marto 1925 kaj postlasis imponan kvanton da manuskriptoj kaj notoj de prelegoj, kiujn lia edzino Marie STEINER-VON SIEVERS komencis eldoni.

Filozofiaj laboroj

Jam kiel okjarulo Rudolf STEINER konsciĝis pri sia kapablo de natura klarvido, sed ne parolis pri tio en sia medio, ĉar li sentis, ke oni ne komprenus lin. Li estis en kontraŭa situacio kompare kun la « moderna » homo : la spirita mondo estis por li same reala kiel la fizika. La merito de STEINER estas, ke li dum sia tuta vivo esploris tiun flankon de la ekkoneblo, priskribis la rezultojn de siaj esploroj kaj diskonigis ilin. En tio li procedis metode kaj science klopodante je objektiveco. Unue li sentis la neceson kompari siajn internajn spertojn kun la ekkonoteorio de la filozofoj. Lia doktoriĝa laboro titoliĝas : *La baza demando de la ekkonoteorio kun aparta konsidero pri la scienca doktrino de FICHTE*. Sekvis *La filozofio de libereco* (1894), *Friedrich NIETZSCHE, batalanto kontraŭ sia tempo* (1895), *La mondkoncepto de GOETHE* (1897) inter multaj aliaj laboroj (95 publikigoj inter 1890 kaj 1897). Nur poste li evoluigis propran mond-koncepton, la antropozofion, kaj donis impulsojn por praktikaj aplikoj sur diversaj kampoj : arto, agrikulturo, medicino, pedagogio, religio, ktp.

Kvar bazaj verkoj antropozofiaj

La filozofio de libereco (1894)

La subtitoloj de la originalo bedaŭrinde ne troviĝas en la traduko, kvankam ili estas signifaj : « Bazoj por moderna mondkoncepto. Rezultoj de anim-observado laŭ naturscienca metodo. »

En sia filozofia ĉefverko, samtempe fundamento de la antropozofia spirito-scienca, Rudolf STEINER pritraktas la esencajn demandojn de la ekkona procezo kaj etiko. En la unua parto, « Scienco de la libereco », la aŭtoro pritraktas detale la demandon, kigrade kaj sub kiuj kondiĉoj la homo estas libera aŭ male sekvas konscie aŭ nekonscie la aŭtomatismojn de sia naturo korpa aŭ psika. La dua parto, « La realo de la libereco », prilumas la etikon de la homo kaj socio. La aŭtoro pledas por aktiva memrespondeco, « morala intuicio » kaj etika individualismo. Li provas montri, ke la specife homa de la homo estas la kreiva libero.

Teozofio (1904)

Estas la unua libroforma provo malfermi la « spiritan okulon » de la moderna homo « blinda » por la spirita mondo. La homan estaĵon oni devas konsideri je tri niveloj : korpo, animo kaj spirito. La ĉapitraj titoloj indikas la pritraktitajn temojn : La esenco de la homo ; Reenkorpigo de la spirito kaj vivdestino ; La tri mondoj : fizika, anima, spirita ; La vojo al ekkono. – La aŭtoro enkonduke rimarkigas, ke oni ne povas legi tiun libron kiel oni kutime legas libron, necesas « ellabori » ĝin paĝon post paĝo, kelkfoje eĉ frazon post frazo. Li daŭrigas (p. 9) : « En tiu ĉi libro estu donata priskribo de kelkaj partoj de la supersensa mondo. Kiu volas rekonii nur la senseblan, tiu rigardos tiun priskribon senesenca fantazio. Sed kiu volas serĉi la vojojn, kiuj elkondukas el la sensebla mondo, tiu tuj ekkomprenos, ke homa vivo ekhavas valoron kaj signifon nur per en-

rigardo en alian mondon. Far tia enrigardo la homo ne estas – kiel timas multaj – fremdigata al la < reala > vivo. Ĉar li nur per ĝi lernas sekure kaj firme stari en tiu vivo. Li lernas ekkoni la *kaŭzojn* de la vivo, dum li sen ĝi kiel blindulo palpiras tra la *efikoj*. » – Grava temo de *Teozofio* estas la reenkorpiĝo de la spirito kaj la homdestino. El propra spirita sperto la aŭtoro konfirmas malnovan instruon ankoraŭ nuntempe validan por multaj homoj ĉefe en Oriento : « La homa spirito devas enkorpiĝi ĉiam denove kaj la leĝo konsistas en tio, ke li reprenas la fruktojn de la antaŭa vivo en la sekvontajn. »

Kiel oni akiras ekkonojn pri la superaj mondoj ? (1904-1905)

Rudolf STEINER estas konvinkita « ke en ĉiu homo dormas kapabloj, per kiuj li povas atingi ekkonojn pri superaj mondoj ». Li montras la vojon al tiu celo. Verdire ne estas facila vojo kaj necesas multe da kuraĝo, volo kaj persisto. La memedukado necesa por atingi tiun kapablon utilas ne nur al la « spiritolernanto », sed ankaŭ povas havi animekvilibrigajn efikojn por aliaj homoj, ĉar ĝi celas ankaŭ moralan fortiĝon. – La pado de ekkono devas komenciĝi per strebado al spirita objektiveco. La rimedoj por tiu memkontrolo de la pensoj, sentoj kaj volo estas la ekzercoj de interna koncentrado kaj meditado en trankvila animstato. La libro estas helpa kondukilo por homoj serĉantaj ekkonojn pri la superaj mondoj.

La okultoscienco en konturo (1910)

Tiu libro prezentas novajn vidpunktojn rilate temojn jam pritraktitajn en la du antaŭaj verkoj. Aldoniĝas centra ĉapitro pri kosmologio, la monda evoluo kaj la homo. En la enkonduko la aŭtoro refutas multajn eblajn kritikojn kaj avertas la leganton pri sia pedagogia intenco (p. 8) : « Mi tute konscie celis doni ne < popularan > prezenton, sed tian, kiu necesigas eniĝi en la enhavon per ĝusta pensostreĉo. Per tio mi al miaj libroj surstampis tian karakteron, ke ties legado mem jam estas komenco de la spirita ekzercado. Ĉar la trankvila, prudenta pensostreĉo, kiun necesigas tiu legado, pliintensigas la animofortojn kaj per tio ilin faras kapablaj proksimiĝi al la spirita mondo. »

Se oni volas studi tiujn librojn, necesas ne nur scivolemo pri la temoj, sed ankaŭ senantaŭjuĝa sinteno rilate la prezentitajn faktojn. – La traduko estas enhance fidela, kun agrable malmultaj gramatikaj aŭ tajperaroj. Iom peza estas kelkfoje la akumulo de la pasivoj en la kunmeto de esti plus participo, dum ofte eblus varii per simpla verboformo, « -iĝi » aŭ ĉirkaŭfrazo kun « oni... ». La sintakso tie kaj tie cerbumigas la leganton, ĉu pro la malfacileco de iuj pritraktoj, ĉu pro la influo de la germana ? Aliflanke troviĝas kelkaj originalaj vortkreaĵoj. Bedaŭrinde ne estas glosoj por la (neoftaj) neologismoj aŭ terminoj. La tradukinto opiniis la enkondukon de *l'o* necesa por la adjektivigo de substantivo, ekzemple : « Inter la limoj difinitaj de naskiĝo kaj morto la homo apartenas al la tri mondoj, al *l'o* korpa, *l'o* anima kaj *l'o* spirita. » Sed fine ĉi

tiuj iom pedantaj lingvaj kritikoj respiegulas nur miajn personajn preferojn kaj ne malpliigas la meritojn de la fidela traduko. Ni estas kontentaj kaj dankaj al la tradukinto kaj eldoninto, kiu ebligis kun sindonema kaj persista laboro la konatigon de la antropozofio al la esperanta publiko.

Richard SCHNELLER

Inter la akompanaĵoj al tiu ĉi *SES informas*, kaŝiĝas mendilo, kiu faciligas la akiron de la esperantigitaj verkoj de Rudolf STEINER.

Planlingvistiko

Johann Martin SCHLEYER **aŭtoro de Volapük** **mortis antaŭ 90 jaroj**

Johann Martin SCHLEYER, katolika pastro de la diocezo de Freiburg am Brigau (Germanio), naskiĝis la 18-an de julio 1831 en Oberlauda kaj mortis la 18-an de aŭgusto 1912 en Konstanz.

Post siaj teologiaj studoj en Freiburg, SCHLEYER ordiniĝis pastro kaj laboris kiel pastro en diversaj parokoj de la arkidiocezo, laste, inter 1875-1885 en la vilaĝo Litzelstetten, paroko St. Peter und Paul. Nuntempe, Litzelstetten estas parto de la urbo Konstanz apud la Bodana Lago.

De 1885 ĝis sia morto, SCHLEYER vivis en Konstanz, en la domo Schottenstrasse 37 (tabulo sur la domo memorigas pri tio). Ĉi tie li abunde verkis kaj publikigis, precipe preĝkolektojn kaj praktikajn konsilarojn, ankaŭ religian lirikon.

De 1876 ĝis 1884 SCHLEYER eldonadis la revuon « Sionsharfe » (Ciona Harpo. Monataj folioj por katolika poezio). En ĉi tiu revuo, en 1879 aperis lia unua skizo de la planlingvo Volapük, kiun SCHLEYER famigis tra la tuta mondo. En Litzelstetten pri tio memorigas tabuloj ĉe la pastra domo, la ĉefstrato kun lia nomo, la Volapük-Vojo kaj la Hotelo Volapük.

Johann Martin SCHLEYER apartenas al la famaj pioniroj de la mondhelplingva demando kaj donis gravajn impulsojn al la ideo de internacia kompreniĝo per komuna, facile lernebla, neŭtrala lingvo por ĉiuj, en la senco de L.L. ZAMENHOF, kies verko naskiĝos iom pli poste.

En sia tempo SCHLEYER apartenis al la nekutimaj, firmaj kaj kuraĝaj personecoj, kiuj ne timis publike esprimi sian kredo-konvinkon kaj per tio riski fariĝi viktimo de "Kulturkampf" (tiam ŝtata-eklezia diskordo). SCHLEYER estis alte respektata personeco, kaj pro lia fideleco al la papo kaj Romo, li estis nomumita

persona papa prelado far papo LEO XIII.

Pro la grandaj meritoj kaj kontribuoj de SCHLEYER faritaj al la monda kulturo kaj civilizo ekestis la ideo lanĉi la beatigon de Johann Martin SCHLEYER, kune kun la beatigo de la pastro-martiro Max Josef METZGER (1887-1944). Ĉi-lastan proponon faris en junio 2001 pastro Bernhard EICHKORN, D-Villingen, al la arkiepiskopo de Freiburg. Samtempe formiĝis Internacia Komitato por la Beatigo de Prelato SCHLEYER, al kiu apartenas la jenaj membroj: d-ro André ALBAULT (Francio), d-ro Martin BILLINGER, Nikolaus BREYER, pastro Bernhard EICHKORN, Reinhard HAUPENTHAL kaj pastro Bernd ZIMMERMANN (ĉiuj en Germanio), Andreas KÜNZLI (Svislando) kaj Gonçalo NEVES (Portugalia). En sia unua kunsido la 19-an de oktobro 2001 en Litzelstetten ĝi decidis:

peti la urbon Konstanz protekti la tombon de SCHLEYER kiel historian monumenton;

reprezi la plej gravajn verkojn de SCHLEYER, precipe ties religian lirikon;

registri la ampleksan verkaron de SCHLEYER en kompleta biografio;

eldoni en antologio ĉiujn ĝisnunajn biografiajn studojn pri SCHLEYER;

kolekti ĉiujn memoraĵojn pri SCHLEYER (fotoj, leteroj, dokumentoj, k.a.)

La rilatoj kun la arkiepiskopo de Freiburg am Brisgau, d-ro Oskar SAILER, estas enkondukitaj. La pasinta kunsido de la SCHLEYER-komitato okazis fine de junio denove en Litzelstetten, kiu estis ligita kun solen-

aĵo okaze de la morto de SCHLEYER antaŭ 90 jaroj kaj la inaŭguro de la plej granda sonorilo en la paroĥejo St. Peter und Paul fare de pastro Bernd ZIMMERMANN, posteulo de SCHLEYER en tiu paroĥo.

Lige kun la beatigo de SCHLEYER estis startita subskribo-kampanjo por subteni la beatigon de prelado SCHLEYER. Supozeble la beatigon de SCHLEYER, se entute ĝi okazos, antaŭiros longa decid-proceduro fare de ekleziaj instancoj.

Kiu deziras finance subteni la laboron de la SCHLEYER-komitato, estas invitata fari donacon al la speciala konto de pastro Bernhard EICHKORN, n-ro 211 93-704, ĉe Postbank Stuttgart (BLZ 600 100 70), noto: Beatigo SCHLEYER. (Germanaj donacintoj ricevos ekde 10.-euroj kvitancon por sia financ-oficejo).

Andreas KÜNZLI

Korespondaĵoj lige kun la beatigo de SCHLEYER estu direktataj al la sekretariato: s-ro Reinhard HAUPENTHAL, P.B. 19, FR-84340 Malaucène (Francio). Tel./Fax. +33 8 (0)4.90.65.28.33. E-Mail: SchleyerKomitee@aol.com. Ĉi tie ankaŭ mendeblas literaturo pri SCHLEYER. En Svislando korespondaĵojn kaj demandojn akceptas Andreas KÜNZLI (Blockweg 8, CH-3007 Bern. Tel. 079 757 34 77, Fax 031 372 56 85. E-Mail: kuenzli@osteuroopa.ch)

Pliajn informojn oni povas trovi sur: <http://www.bodanrueckgemeinden.de>

Mortoĵ

Ines HUNKELER-PONZINO
(30.06.1915-01.07.2002)

La 1-an de julio mortis en la Kantona Hospitalo de Aarau, unu tagon post sia 87-a naskiĝtago, sinjorino Ines HUNKELER-PONZIO, la vidvino de Hans HUNKELER, kiu dum jardekoj laboris por la esperanto-movado kaj mortis antaŭ du jaroj.

Ines mem ne aktive partoprenis la poresperantan asocian aktivecon, sed ŝi lernis la lingvon internacian jam antaŭ multaj jaroj kaj aktive subtenis sian edzon, kiam li instruis esperanton al la 3 gefiloj. Ankaŭ lian poresperantan aktivecon si vigle apogis. Tiurilate indas menciigi ŝian engaĝiĝon en la organiza komitato de la SAEF-aranĝo Eŭropa Feriosemajno en Svislando (EFS), kiu efektiviĝis ĉiujare de 1959 ĝis 1977. Kaj ankaŭ dum la Postkongreso de la 64-a Universala Kongreso okazinta en 1979 en Luzern ŝi estis tre aprezata helpantino.

Ernst GLÄTTLI

Hans HERRMANN-LUGINBÜHL
Hoho aŭ Simsalabim
(06.03.1926 – 06.07.2002)

En la preĝejo de Münchenbuchsee la 12-an de julio dum la funebra ceremonio sekvinta la entombigon de Hans HERMANN, Claude GACOND adiaŭis nian samideanon per tiuj ĉi esperantlingvaj vortoj:

Per la morto de sia samideano Hans HERRMANN la esperantokomunumo perdas tre aktivan membron. Tial ni deziras esprimi nian dankemon pro ĉio, kion li malavare plenumis favore al la lingvo internacia kaj al ties humanismo pacema.

Hans HERRMANN lernis esperanton en sia 16-a jaro en 1942. Li intensive studis la lingvon kaj post la trapaso de la supera ekzameno en 1951 li tuj komencis gvidi kursojn en Lausanne, Zug kaj Bern. Kun Bruno GRAF li ankaŭ tuj agis kadre de Svisa Esperanto-Societo, per la fondo de junulara sekcio. Kaj jam en 1953 li elektiĝis kiel prezidanto de la plenkreskula societo.

En esperantujo li rapide famiĝis kiel magiisto sub la nomo HOHO. Li ŝatis prezenti sorĉaĵojn ĝenerale nekonatajn en Okcidento, kiujn per esperanto instruis al li kolegoj el la tuta mondo. Tion li ne nur rakontis al la samideanoj, sed ankaŭ al la nacilingva publiko, kiu tiel aŭdis paroli pri la valoro de esperanto.

Inter 1950 kaj 1980 nenombrelblaj estis la esperanto-aranĝoj, en kiuj li mirigis la esperanto-publikon per sia trompa lerteco: infanojn lernantajn esperanton en la lernejo kaj iliajn gepatrojn entuziasmigitajn, gejunulojn okaze de semajnfinaj aranĝoj, plenkreskulojn en la tutsvisaj renkontiĝoj, kaj eĉ partoprenantojn de internaciaj kongresoj. Kaj ĉiufoje post lia sorĉado ĉirkaŭ li formiĝis rondo da interesatoj. Fakte lerta pedagogo li estis, ĉar eĉ la komencantoj vigle partoprenis la diskutojn. Ĉiuj volis malkovri kelkajn truk-sekretojn. Responde al ilia scivolemo li trankvile instruis magiaĵon, kiu subite sorĉe finiĝis per neklarigebla konkludo! Vere majtra sorĉisto kaj paroliganto estis nia HOHO.

Inter la arkivaj dokumentoj, kiujn lia filino Cornelia HERMANN havigis al CDELI kelkajn tagojn post la funebra ceremonio, revuo konkrete malkovrigas la aktivan rolon de Hans HERMANN en la

medio de la esperantlingvaj magiistoj. En tiu bulteno titolita *Miro*, de la Magia Internacia Rondo, legeblas ne nur liaj artikoloj, sed ankaŭ troviĝas foto en la numero 1-2 de 1951, kiu montras lin dum li sorĉas. La suba klarigo tekstas: *Svisaso, tio estas nia svisa kolego Hans HERRMANN el Zug, Svislando.* Tiu revuo malkovrigas unu el la fontoj de la sorĉaĵoj de Hoho aŭ Simsalabim, kiel li estis nomata en la germanlingva familia mortanoncilo.

La pastorino, kiu prononcis la funebran omaĝon en la preĝejo malkovrigis aliajn riĉaĵojn de la personeco de Hans HERRMANN, kiu ne nur estis ege kontaktema vojaĝema, sed ankaŭ multe pentris. La menciitaj revuo *Miro* kaj pastorina germanlingva teksto nun konsulteblas en la arkivaro de CDELI.

Claude GACOND kaj Andy KÜNZLI

-000-